

PRIORITY Μεθοδολογία

WP3 Ανάπτυξη της PRIORITY Μεθοδολογίας & Εργαλειοθήκης

PROMOTING OPEN RESILIENT INCLUSIVE SOCIETIES FOR YOUTH

Kv: 604571-EPP-1-2018-1-DE-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αυτό το έργο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της European Commission. Αυτό το υλικό αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέως, το National Agency και η European Commission δεν είναι σε καμία περίπτωση υπεύθυνοι για την οποιαδήποτε χρήση που μπορεί να γίνει των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Contents

Contents.....	2
Πρόλογος	4
Σχετικά με το PRIORITY – Εισαγωγή στο Έργο	5
Παρουσίαση της Μεθοδολογίας και των Στόχων του Πνευματικού Αποτελέσματος.....	6
Κεφάλαιο 1	10
Διαφορετικές μορφές εικαστικών τεχνών και τεχνών του θεάματος.....	11
1.1. Η Τέχνη ως Μέσο Ένταξης	11
1.1.1 Συμμετοχικές Εθελοντικές Τέχνες	11
1.2. Τέχνες του Θεάματος ως Μέσο Ένταξης.....	12
1.3. Τέχνη και η Αφήγηση Ιστοριών ως Μέσο Ένταξης.....	13
1.4. Εικαστικές Τέχνες ως Μέσο Ένταξης.....	14
1.5. Τέχνη του Δρόμου ως Μέσο Ένταξης.....	14
1.6. Μελέτες Περιπτώσεων	15
Μελέτη Περίπτωσης No. 1.....	15
Μελέτη Περίπτωσης No. 2.....	17
Μελέτη Περίπτωσης No. 3.....	19
Κεφάλαιο 2	22
Διαπολιτισμική Διαμεσολάβηση & Δραστηριότητες	22
2.1. Διαπολιτισμική Διαμεσολάβηση ως Μέσο Ένταξης	23
2.1.1. Πώς οι Διαπολιτισμικές Δραστηριότητες Μπορούν να Αποτρέψουν τη Ριζοσπαστικοποίηση και την Περιθωριοποίηση;.....	24
2.2. Παιχνίδι Ρόλων ως Μέσο Ένταξης.....	25
2.3. Συνεργατικές Δραστηριότητες ως Μέσο Ένταξης.....	25
2.4. Mind Mapping ως Μέσο Ένταξης.....	26
2.5. Μελέτες Περιπτώσεων.....	27
Μελέτη Περίπτωσης No. 1.....	27
Μελέτη Περίπτωσης No. 2.....	30
Μελέτη Περίπτωσης No. 3.....	31
Κεφάλαιο 3	33
Αγωγή του Πολίτη.....	34
.....	45
Κεφάλαιο 4	45
.....	45

PRIORITY ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Αθλητικές Δραστηριότητες & Εθελοντισμός	45
.....	45
Γλωσσάρι.....	56
Πηγές.....	59
.....	59
Βιβλιογραφία	59
Διαδικτυακές Πηγές.....	60

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σχετικά με το PRIORITY – Εισαγωγή στο Έργο

Το έργο **PRIORITY** στοχεύει στη συμμετοχή δικτύων νεολαίας, πολιτιστικών και αθλητικών οργανώσεων, κέντρων διά βίου μάθησης και κατάρτισης, καθώς και δημόσιων και ιδιωτικών φορέων από τις χώρες εταίρους (Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία και Ρουμανία) με στόχο τη δημιουργία χώρων ένταξης των νέων (PRIORITY Hubs) και την αύξηση των ικανοτήτων των οργανώσεων που εργάζονται με τη νεολαία.

Το πρόγραμμα θέλει να επενδύσει στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης μέσω διαδικασιών ένταξης, να δώσει τη δυνατότητα στους νέους που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες, όπως είναι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, να αναμειχθούν στα κοινά, να συμμετέχουν δημοκρατικά και να δημιουργούν θετικές αλλαγές στις κοινότητες.

Επιπλέον, το σχέδιο προβλέπει τη συμμετοχή των νέων σε τοπικές εκδηλώσεις και διαδηλώσεις που συνδέονται στενά με την κληρονομιά των τόπων διαβίωσης των μεταναστών ώστε να γίνουν ενεργοί πολίτες της επικράτειάς τους και να αντιμετωπίσουν κάθε μορφή κοινωνικής περιθωριοποίησης.

ΣΤΟΧΟΙ

- Να αποφευχθούν οι διαδικασίες ριζοσπαστικοποίησης και περιθωριοποίησης των νέων μεταναστών και των προσφύγων
- Η εφαρμογή διαδικασιών ένταξης και ενσωμάτωσης μεταξύ των μεταναστών και της τοπικής κοινότητας, συμβάλλοντας σε έναν δημοκρατικό και συμμετοχικό διαπολιτισμικό διάλογο
- Η δημιουργία χώρων ένταξης των νέων που μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τους νέους που κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν
- Να αυξηθούν οι δεξιότητες των νέων και των οργανώσεων που εργάζονται με μετανάστες μέσω εργαστηρίων και ανταλλαγής καλών πρακτικών

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- **Έρευνα και Συλλογή καλών πρακτικών**

Μια ποσοτική και ποιοτική έρευνα σχετικά με τα φαινόμενα περιθωριοποίησης και ριζοσπαστικοποίησης σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, βασισμένη κυρίως στη σημερινή κατάσταση των μεταναστών και των προσφύγων στις εμπλεκόμενες χώρες. Η έρευνα περιλαμβάνει επίσης μια συλλογή καλών πρακτικών για την αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης μέσω πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και αθλητικών δραστηριοτήτων.

- **PRIORITY Μεθοδολογία και Εργαλειοθήκη**

Ανάπτυξη μεθοδολογίας για τις διαδικασίες ενσωμάτωσης και καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης μέσω εθελοντικών δράσεων, καλλιτεχνικών, πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία μιας δέσμης εργαλείων για τις βέλτιστες πρακτικές που συλλέχθηκαν κατά τη φάση της

έρευνας. Το Toolkit θα προσφέρει υψηλής ποιότητας πρακτικές δραστηριότητες που θα διεξαχθούν με νέους μετανάστες και πρόσφυγες.

- **Πώς να «PRIORITYIZE»**

Διοργάνωση τριών διεθνών εργαστηρίων για τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας, τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές αθλημάτων, προκειμένου να ενισχυθούν οι δεξιότητές τους στην πρόληψη της περιθωριοποίησης των νέων και να μάθουν στρατηγικές για την κοινωνική ένταξη. Στο τέλος των τριών εργαστηρίων, θα δημιουργηθεί ένα ηλεκτρονικό βιβλίο το οποίο θα παρέχει στοιχεία για:

- ο Πώς να δημιουργήσετε περιβάλλοντα ένταξης των νέων (PRIORITY HUBS);
- ο Πώς να γίνετε άτομα που εργάζονται με τη νεολαία τα οποία μπορούν να υλοποιούν δραστηριότητες για νέους μετανάστες (PRIORITY HUBS SUPER HERO);
- ο Πώς να δημιουργήσετε βιώσιμα περιβάλλοντα ένταξης των νέων που θα αντέξουν στο χρόνο (SUSTAIN PRIORITY HUB)

PRIORITY HUBS

Κατά τη διάρκεια της ζωής του έργου θα παρασχεθεί άμεση εμπειρία μέσα από τους χώρους ένταξης των νέων (Hubs), όπου θα διοργανώνονται τρεις διαφορετικές δραστηριότητες με στόχο την ένταξη των νέων και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης, όπως:

- Εργαστήρια ένταξης
- Πολιτιστικές ή κοινωνικές δραστηριότητες που συνδέονται με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- PRIORITY Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες για τη δημιουργία ικανοτήτων σε Νέους Διαμεσολαβητές με ομάδες-στόχους νέων και μεταναστών ή / και προσφύγων που επιθυμούν να γίνουν εκπαιδευτικοί από ομότιμους χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία του σχεδίου και να προσεγγίσουν τους νέους που διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού.

- **ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης**

Μια πλατφόρμα με δύο μαθήματα "Πώς να γίνει ένας υπερήλικος πρωταρχικός στόχος" (απευθυνόμενος σε νέους και εκπαιδευτικούς) και τον Young Mediator προτεραιότητας (σχεδιασμένο για νέους μετανάστες και πρόσφυγες).

Παρουσίαση της Μεθοδολογίας και των Στόχων του Πνευματικού Αποτελέσματος

Το παρόν έγγραφο είναι ένας Οδηγός για τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να εισάγουμε την πρόκληση της ενσωμάτωσης χρησιμοποιώντας εθελοντικές και συνεργατικές μορφές τέχνης, καθώς και διαπολιτισμικές και αθλητικές δραστηριότητες. Θα παρουσιάσει τη μεθοδολογία PRIORITY, μια παρεμβατική μας προσέγγιση για την αντιμετώπιση του προαναφερθέντος ζητήματος: για να είναι αποτελεσματική, η μεθοδολογία αντλεί τα οφέλη ενός συνδυασμού επιτυχημένων μεθοδολογιών διδασκαλίας και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με εθελοντική και συνεργατική τέχνη, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να:

- a) συμμετάσχουν σε ατομικές εθελοντικές τέχνες, διαπολιτισμικές και αθλητικές δραστηριότητες όσον αφορά την ποικιλομορφία, την κοινωνική ενσωμάτωση και ένταξη, καθώς και τη δημοκρατική ευρωπαϊκή ιθαγένεια
- b) συζητήσουν τις "ιστορίες" των δημιουργιών τους σε σχέση με την απεικόνιση της διαφορετικότητας και να αλληλοεπιδράσουν με τις ιστορίες των άλλων
- c) ενισχύσουν τη θετική στάση απέναντι στη "διαφορετικότητα" και την "ποικιλομορφία"
- d) ενισχύσουν τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση για την προώθηση της ενεργούς συμμετοχής των μεταναστών που θεωρούνται περιθωριοποιημένοι.

Αυτή η Μεθοδολογία συγκεντρώνει μια ουσιαστική και περιεκτική συλλογή βασικών πόρων που μπορούν να μεταφερθούν και να προσαρμοστούν σε οποιοδήποτε πλαίσιο, με το μακροπρόθεσμο στόχο να υποστηριχθεί η διαδικασία της κοινωνικής ένταξης και να εξουδετερωθούν οι διαδικασίες που οδηγούν στη ριζοσπαστικοποίηση. Το ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει παρέχει τη δυνατότητα σε εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας να ενεργοποιήσουν συνεργίες μεταξύ νέων της τοπικής κοινωνίας και νέων μεταναστών, αρχίζοντας έτσι μια αμοιβαία αλληλεπίδραση για την ενίσχυση της κοινότητας και τη μείωση του κινδύνου κοινωνικής απομόνωσης και δυνητικού ριζοσπαστισμού.

Όλες οι πληροφορίες που συλλέγονται σε αυτό το έγγραφο έλαβαν υπόψη κυρίως το παραδοτέο 1 του WP2 του έργου, την Έκθεση Έρευνας και την ανάλυση των καλών πρακτικών. Εάν Στο παρόν έγγραφο οι αναγνώστες εντοπίσουν τη θεωρία να είναι στη βάση της παρεμβατικής προσέγγισης του έργου, τα βασικά εργαλεία για το πώς θα γίνει πραγματικότητα αυτή η διαδικασία ένταξης, θα είναι διαθέσιμα στο Toolkit PRIORITY.

Η Μεθοδολογία Priority χωρίζεται στις ακόλουθες ενότητες, κάθε μία από τις οποίες επικεντρώνεται σε ένα συγκεκριμένο πεδίο στο οποίο θα αναπτυχθούν οι δραστηριότητες PRIORITY καθώς και σε τμήματα - όπως το Γλωσσάρι και οι Πηγές- τα οποία θα είναι χρήσιμα εργαλεία για τα άτομα που εργάζονται με τη νεολαία, τα οποία επιθυμούν να εμβαθύνουν σε θέματα ή να κατανοήσουν καλύτερα ορισμένους όρους:

1. Διαφορετικές Μορφές Εικαστικών Τεχνών και Τεχνών του Θεάματος
2. Διαπολιτισμική Διαμεσολάβηση & Διαπολιτισμικές Δραστηριότητες
3. Αγωγή του Πολίτη
4. Αθλητικές δραστηριότητες & Εθελοντισμός,
5. Γλωσσάρι
6. Πηγές

Πρόκληση της Κοινωνικής Ένταξης-Ριζοσπαστικοποίηση και Περιθωριοποίηση στην Ευρώπη: Ορισμός

Στη βάση της δράσης μας και πριν αρχίσουμε να εξηγούμε τη μεθοδολογία μας, είναι καλύτερο να ορίσουμε δύο βασικούς όρους που να αντιπροσωπεύουν τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν: περιθωριοποίηση και ριζοσπαστικοποίηση. Η περιθωριοποίηση μπορεί να οριστεί ως "Μεταχείριση ενός ατόμου, ομάδας ή έννοιας ως ασήμαντη ή περιφερική" (Lexico.com). Μπορεί να είναι συνέπεια της διαφορετικότητας, όσον αφορά την κοινωνική θέση, τον πολιτισμό (θρησκεία, γλώσσα ...), ιδεολογία, Ιθαγένεια ή εθνικότητα· κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητές της. Συνεπώς, όσον

αφορά την ειδική ομάδα-στόχο των μεταναστών και των προσφύγων, είναι σαφές πώς συνδέεται το ζήτημα της περιθωριοποίησης με τη δυναμική της ολοκλήρωσης. Η ένταξη των μεταναστών δεν είναι μόνο καθήκον και ευθύνη για τη χώρα υποδοχής τους, αλλά αποτελεί επίσης μέρος των προτεραιοτήτων και αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης: η ΕΕ αποδεικνύει τη δέσμευσή της στο θέμα μέσω διαφόρων εγγράφων πολιτικής, όπως τις «Κοινές βασικές αρχές για την πολιτική ένταξης των μεταναστών στην ΕΕ» του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αναφορά στην ένταξη των πολιτών τρίτης τάξεως στη Συνθήκη της Λισαβόνας που τέθηκε σε εφαρμογή το 2009. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην εφαρμογή τέτοιων πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών, λόγω της ποικιλομορφίας σε σχέση με το κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο και την εισροή μεταναστών και προσφύγων. Η έννοια της περιθωριοποίησης είναι ένα ευρύ φαινόμενο και είναι η αιτία διαφόρων κοινωνικών πραγματικοτήτων, όπως η φτώχεια, η ελλιπής εκπαίδευση, η καταπάτηση των δικαιωμάτων και η αποξένωση. Αυτά είναι όλα τα συμπτώματα ενός εξίσου επικίνδυνου φαινομένου, το οποίο είναι εν μέρει συνέπεια των φαινομένων κοινωνικής περιθωριοποίησης που πλήττουν τις αδύναμες πτυχές της κοινωνίας, όπως τους φτωχούς, τους μετανάστες και τον πληθυσμό χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου. Ένα άλλο κοινωνικό πρόβλημα που συνδέεται με την περιθωριοποίηση είναι η ριζοσπαστικοποίηση των νέων. "Δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτός ορισμός της ριζοσπαστικοποίησης που να οδηγεί σε βία. Ωστόσο, *το Κέντρο για την Πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στη βία (CPRLV) το ορίζει ως μια διαδικασία με την οποία υιοθετούνται συστήματα εξτρεμιστικών πεποιθήσεων, συμπεριλαμβανομένης της προθυμίας χρήσης, ενθάρρυνσης ή διευκόλυνσης της βίας, με στόχο την προώθηση μιας ιδεολογίας, πολιτικού σχεδίου ή αιτίας ως μέσο κοινωνικού μετασχηματισμού*". Υπάρχουν διαφορετικοί ατομικοί, κοινωνικοί, κοινοτικοί και μακρο-συστημικοί παράγοντες που μπορούν να στρέψουν τους νέους σε ριζοσπαστικοποίηση και χρήση βίας. Μπορεί να εμφανιστεί ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί σε βία, καθώς οι νέοι επηρεάζονται άμεσα από εθνοκεντρικές ή άλλες ιδεολογίες και κοινωνικές επιρροές ή εάν αντιμετωπίζουν πιθανότητες κοινωνικού αποκλεισμού και περιθωριοποίησης για διάφορους λόγους, όπως, μεταξύ άλλων, ευρύτερο πολιτικό πλαίσιο στις χώρες τους και στον κόσμο, η ανεργία και η υποαπασχόληση, η αναπηρία, η έλλειψη εκπαίδευσης, ο ρατσισμός, οι διακρίσεις λόγω εθνικότητας, η καταγωγή, η θρησκεία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός κλπ., η επακόλουθη αμφισβήτηση της κοινωνικής, εθνικής και εθνοτικής τους ταυτότητας και το αίσθημα αδικίας και απογοήτευσης λόγω περιορισμένων ευκαιριών (Cristina Bacalso and Dan Moxon in December 2018 and is based on the work of the team of the EU-CoE youth partnership). Η ριζοσπαστικοποίηση έχει μορφές και περιεχόμενο που δεν αφορούν μόνο τον ισλαμικό εξτρεμισμό. Από την άποψη αυτή, μιλάει το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης για την Ριζοσπαστικοποίηση (RAN): Η τρομοκρατία - όπως και άλλες μορφές ριζοσπαστικοποίησης - εξαιτίας μιας αδιάκοπης κατάστασης «συνδεδεμένης προπαγάνδας». Σύμφωνα με το RAN, οι υποστηρικτές αυτής της ιδέας που διαδίδουν αυτή την προπαγάνδα εξακολουθούν να υποτιμούνται καθώς επίσης ένας διαφορετικός (αλλά όχι νέος) τύπος ριζοσπαστικοποίησης σχετικά με τον σωστό εξτρεμισμό εξαπλώνεται και πάλι, στην παλαιά ήπειρο, σε ιδανικά και δράσεις. Η βία και ο ακτιβισμός ακροδεξιών ομάδων σπάνια δίδεται ή επισημαίνεται ως "εγκλήματα μίσους". Το RAN αναγνωρίζει μια ορισμένη τάση για αμοιβαία ριζοσπαστικοποίηση, η οποία θα πρέπει ασφαλώς να μελετηθεί σε βάθος: ο δεξιός εξτρεμισμός τροφοδοτεί τον εξτρεμισμό των τζιχαντιστών και τον αριστερό εξτρεμισμό.

Τι είναι ένα Hub;

Η ιδέα του Hub για το έργο PRIORITY είναι πολύ σημαντική διότι θα αποτελέσει το επίκεντρο των δραστηριοτήτων μας: ένα διαδικτυακό και «φυσικό» χώρο όπου θα υπάρξουν ανταλλαγές πληροφοριών, καλών πρακτικών, ιδεών και διαφορετικών οραμάτων που είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης και ριζοσπαστικοποίησης. Ο καθορισμός ενός Hub, ειδικά στον τομέα της εκπαίδευσης ή των μη τυπικών δραστηριοτήτων, μπορεί να είναι δύσκολος και ασαφής: στην πραγματικότητα,

σύμφωνα με το Λεξικό της Οξφόρδης, η προέλευση του όρου Hub προσδιορίζεται στις αρχές του 16ου αιώνα και δηλώνει ένα ράφι επόμενο σε ένα τζάκι που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση σε κατσαρόλες και τηγάνια. Όπως φαίνεται, δεν υπάρχει τίποτα παρόμοιο με αυτό για το οποίο πρόκειται να είναι το δικό μας Hub (μόνο αργότερα - από το 1858 - θα έχει ως έννοια "σημείο ενδιαφέροντος ή δραστηριότητας ή σημασίας") www.etymonline.com/word/hub. Ωστόσο, μπορούμε με κάποιο τρόπο να αναφερθούμε εν μέρει στο αρχικό της νόημα, λαμβάνοντας υπόψη την αναφορά στην «θερμότητα» και την «ενέργεια» του: ως μια ενέργεια που εκπέμπεται από τις ακτίνες του φωτός, ο στόχος μας είναι να σχεδιάσουμε τα Hubs του PRIORITY ως «γεννήτριες τρελών και ενεργειακών ενώσεων" που μεταδίδουν την ενέργεια από τις δραστηριότητες στην κοινότητα. Ως εκ τούτου, θα δημιουργήσουμε χώρους σε κάθε πόλη που συμμετέχει στο έργο, όπου οι νέοι μπορούν να συναντηθούν και να ανταλλάξουν από κοινού νέες πρακτικές και δραστηριότητες για την επίτευξη της κοινωνικής ένταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ
ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΩΝ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

1.1. Η Τέχνη ως Μέσο Ένταξης

Τέχνες όπως η μουσική, ο χορός, το θέατρο ή η τέχνη του δρόμου διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στις διαδικασίες ένταξης και ενσωμάτωσης στην κοινωνία. Ιδιαίτερα νέοι περιθωριοποιημένοι άνθρωποι, οι οποίοι αντιμετωπίζουν συχνά μια σειρά δυσκολιών, μπορούν να επωφεληθούν από τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες τέχνης και πολιτισμού.

Για νέους μετανάστες και πρόσφυγες, οι οποίοι αντιμετωπίζουν τραυματικές εμπειρίες πηγάζουσες σε στερεότυπα και διακρίσεις, στη νέα γλώσσα και στο αίσθημα τους πως δεν ανήκουν πουθενά, οι συμμετοχικές τέχνες μπορούν να αποτελέσουν ένα μέσο που βοηθά στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Μπορεί να συμβάλει θετικά στην εικόνα τους, να ενισχύσει την ανθεκτικότητα και την αυτονομία τους και να τους δώσει μια αίσθηση ταυτότητας. Επιπλέον, μπορεί να τους βοηθήσει να εκφράσουν αυτές τις προκλήσεις και να δημιουργήσουν μια αίσθηση κοινότητας. Οι καλλιτεχνικές μέθοδοι όπως το θέατρο αυτοσχεδιασμού ή η γραφή τραγουδιού μπορούν επίσης να λειτουργήσουν ως ένα (μη λεκτικό) θεραπευτικό μέτρο βοηθώντας στην έκφραση συναισθημάτων και στην επεξεργασία τραυματικών εμπειριών (McGregor & Ragab, 2016).

Η δημιουργία τέχνης μπορεί επίσης να βοηθήσει την περιθωριοποιημένη τοπική νεολαία να αισθανθεί περισσότερο ενταγμένη στην κοινωνία. Ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές και στα διαχωρισμένα προάστια, όπου συχνά ζουν νέοι με λίγες ευκαιρίες, οι πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες που είναι διαθέσιμες τους κρατούν μακριά από τους «δρόμους», τους δίνουν τρόπους να εκφραστούν και να τους βοηθούν στη διαδικασία μετάβασης στην ενηλικίωση. Οι μορφές τέχνης μπορούν να επιλεγούν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις πραγματικότητές τους: για παράδειγμα, η τέχνη του δρόμου και ο χορός hip-hop είναι δημοφιλή παραδείγματα.

Αν χρησιμοποιηθούν σε διαπολιτισμικές ομάδες, οι συμμετοχικές τέχνες μπορούν επίσης να μειώσουν τα στερεότυπα και να αλλάξουν την ευρύτερη κοινωνική στάση (Couch, 2007).

1.1.1 Συμμετοχικές Εθελοντικές Τέχνες

Η συμμετοχική εθελοντική τέχνη είναι ένα εργαλείο για την ενεργό ανάμειξη και τη συμμετοχή των νέων και την ενεργοποίηση της κριτικής τους σκέψης και της λήψης αποφάσεων. Ανοίγει το χώρο για ενεργές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και δημιουργική έκφραση των συμμετεχόντων. Επιπλέον, η συμμετοχική τέχνη διδάσκει τους νέους να εκφράζουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν στις δημοκρατικές διαδικασίες που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή τους (Lockowandt, 2013).

Μπορούν να εντοπιστούν τρεις διαφορετικές μορφές συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες παραγωγής τέχνης: Πρώτον, οι «δραστηριότητες των νέων» που καθοδηγούνται και διδάσκονται από τους ενήλικες αλλά πραγματοποιούνται και εκτελούνται από τη νεολαία. Δεύτερον, οι "δραστηριότητες για τους νέους" είναι δραστηριότητες στις οποίες οι νέοι δρουν ως ακροατές. Αναλαμβάνουν το ρόλο ενός θεατή. Η τρίτη προσέγγιση, "δραστηριότητες με τους νέους", είναι αυτή που εμπλέκει την ομάδα στόχο πιο βαθιά. Συχνά, αυτή η Τρίτη προσέγγιση αναφέρεται ως συμμετοχική τέχνη. Εδώ, η λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διαδικασία και τα αποτελέσματα είναι κοινή. Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια γενική εικόνα των πλεονεκτημάτων κάθε μορφής συμμετοχής και πότε μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Πίνακας 1: Διαφορετικά επίπεδα συμμετοχής στις τέχνες

	Πλεονεκτήματα	Πότε να τα χρησιμοποιήσεις
Δραστηριότητες από νέους ανθρώπους	Προώθηση κοινωνικών δεξιοτήτων όπως εμπιστοσύνη και επικοινωνία Οι νέοι είναι ιδιοκτήτες των τελικών δημιουργιών	Για να εμπνεύσεις και να προσελκύσεις τους συμμετέχοντες
Δραστηριότητες για νέους ανθρώπους	Ανάπτυξη ενδιαφέροντος για την παρουσίαση αυτής της μορφής τέχνης Εκπαίδευση των νέων για κοινωνικά θέματα Υψηλή καλλιτεχνική ποιότητα	Για να δημιουργήσετε μια πρώτη επαφή και ένα ενδιαφέρον για αυτήν τη χρησιμοποιούμενη μορφή τέχνης Όταν ο στόχος δεν είναι κυρίως εκπαιδευτικός αλλά μάλλον καλλιτεχνικός
Δραστηριότητες μαζί με νέους ανθρώπους	Εστίαση κυρίως στην εκπαιδευτική πτυχή Είναι ένα σύνολο εργαλείων για επικοινωνήσει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών θεμάτων Συμπεριλαμβάνει τις απόψεις των συμμετεχόντων	Να διευκολυνθεί η πολιτιστική ανταλλαγή Ανάπτυξη ενός μεγάλου φάσματος κοινωνικών δεξιοτήτων της ομάδας (μείωση των στερεοτύπων, διευκόλυνση της ενδυνάμωσης)

Πηγή: Lord, Sharp, Lee, Cooper & Grayson, 2012

1.2. Τέχνες του Θεάματος ως Μέσο Ένταξης

Οι Τέχνες του Θεάματος περιλαμβάνουν το θέατρο, τη μουσική και το χορό ως μορφές τέχνης, όπου οι άνθρωποι πηγαίνουν σε μια σκηνή για να παρουσιάσουν την τέχνη τους χρησιμοποιώντας τις φωνές τους, τα σώματά τους ή τα άψυχα αντικείμενα.

Το θέατρο είναι μια μορφή τέχνης που εμπλέκει τους ανθρώπους πολύ στενά. Δημιουργεί έναν ασφαλή χώρο όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να (επαν-) ενσαρκώσουν οποιαδήποτε πιθανή κατάσταση. Είτε έχει να κάνει με την επανάληψη μιας πραγματικής κατάστασης είτε φαντάζει μια πορεία γεγονότων.

Η χρήση μάσκας και η ανάληψη ενός άλλου ρόλου αφαιρεί την ίδια την ταυτότητα των ηθοποιών (όπως το φύλο ή την εθνικότητα) και δίνει την ελευθερία να κάνουν οτιδήποτε. να δοκιμάσουν ιδέες χωρίς να κριθούν (Roy & Dock, 2015).

Το θέατρο μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα μεταξύ ανθρώπων διαφορετικής προέλευσης, καθώς δεν απαιτείται απαραίτητα η γλώσσα. Μέσα από εκφράσεις του προσώπου και χειρονομίες η επικοινωνία μπορεί να συμβεί χωρίς λόγια.

Επιπλέον, το δράμα ενθαρρύνει τη συμμετοχή, τη συλλογική δράση και την κοινωνική αλληλεπίδραση. Η ποικιλία συμπεριφορών και σκέψεων που φέρνουν οι φορείς στην διαδικασία, δημιουργούν τη βάση για μια ανοιχτόμυαλη συζήτηση (Moschou, 2013).

Μία μέθοδος που τονίζει αυτή την πτυχή του θεάτρου είναι το "Theatre Forum". Αναπτύχθηκε από τον August Boal, στη δεκαετία του '70 ως μέρος του "Θέατρο των καταπιεσμένων". Μια σκηνή, που συνήθως απεικονίζει ένα κοινωνικό ζήτημα, παίζεται δύο φορές. Τη δεύτερη φορά, οποιοσδήποτε από το ακροατήριο μπορεί να παρέμβει παίρνοντας έναν από τους ρόλους χαρακτήρων και ενεργώντας διαφορετικά αυτή τη φορά, προσπαθώντας να δημιουργήσει και ένα εναλλακτικό αποτέλεσμα. Αυτή η μέθοδος δημιουργεί ένα ανοιχτό περιβάλλον που επιτρέπει σε όλους τους ανθρώπους του χώρου να συμμετέχουν ενεργά, να εμπλακούν σε μια συζήτηση, να βιώσουν την ενσυναίσθηση και να δώσουν φωνή σε όσους φοβούνται να το κάνουν (De Haan & Kore, 2014).

Μια άλλη μορφή τέχνης - η μουσική - είναι ένα συναρπαστικό πολιτιστικό πλεονέκτημα που χρησιμοποιείται ανεξαρτήτως γενεών, φύλου και χώρας. Είναι μια από τις παλαιότερες μορφές έκφρασης που μοιράζονται οι άνθρωποι. Ως εκ τούτου, είναι φυσικά ένα εργαλείο για τη γεφύρωση πολιτιστικών και κοινωνικών συνόρων. Η μουσική μπορεί επίσης να λειτουργήσει ως έξοδος για διάχυτες συναισθηματικές καταστάσεις (για παράδειγμα, όταν κάποιος βιώνει μία τραυματική κατάσταση). Τα τραγούδια ενισχύουν την ταυτότητα και την αίσθηση της κοινότητας σε διαφορετικούς πολιτισμούς (Reinders & Ehmann, 2018).

Η μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να απαντήσει σε ερωτήσεις όπως «Πώς η αγάπη, η φύση ή η πατρίδα γιορτάζεται αλλού;». Η προσέγγιση αυτή επικεντρώνεται σε κοινά θέματα και συστήνοντας τον πολιτισμό του καθενός μέσα στη διαδικασία αποτελεί μια εθελοντική πράξη. (Ermert, 2018).

Επιτέλους, ο χορός συναγωνίζεται την τριάδα των τεχνών του θεάματος. Είναι ένα πολύ φυσικό μέσο που πιθανότατα προκαλεί φυσική επαφή με τους συμμετέχοντες. Ένας τύπος χορού που χρησιμοποιείται κυρίως για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης είναι ο χορός απόδοσης.

Ο χορός απόδοσης είναι μια διαδικασία που καθοδηγείται από την κοινότητα, όπου πολλοί άνθρωποι χορογραφούν, αναπαράγουν και παρουσιάζουν συλλογικά μια χορευτική απόδοση.

Αυτή η μέθοδος φέρνει σε επαφή ανθρώπους από διαφορετικές εθνικότητες, ηλικίες και κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα για να δημιουργήσουν ένα συλλογικό προϊόν (Essays UK, 2018). Επιπλέον, ο χορός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μειώσει τον φόβο της "επαφής" με κάποιον που διαφέρει εξωτερικά ή μιλάει διαφορετική γλώσσα.

1.3. Τέχνη και η Αφήγηση Ιστοριών ως Μέσο Ένταξης

Η αφήγηση ιστορίας/storytelling, είναι η τέχνη της ζωντανής παρουσίασης μιας ιστορίας σε ένα ακροατήριο. Δημιουργείται άμεση επαφή μεταξύ αφηγητών και ακροατών. Αυτό καθιστά

αυτή την τέχνη μια διαδικασία αλληλεπίδρασης, όπου ο αφηγητής θα αντιδράσει στα λεκτικά και μιμητικά σχόλια που λαμβάνει από το ακροατήριο. Η προφορική ή προσωπική αφήγηση είναι επίσης μια συν-δημιουργική διαδικασία επειδή το κοινό αντιλαμβάνεται την ιστορία στο μυαλό του και, ως εκ τούτου, δίνει ζωή στους περιγραφόμενους χαρακτήρες και σκηνές. Όποιος μπορεί να μοιραστεί μια εμπειρία είναι ένας αφηγητής. Δεν απαιτείται απαραίτητα ειδικές δεξιότητες και εκπαίδευση και περιλαμβάνει όλους όσους βρίσκονται στη διαδικασία. Επιπλέον, είναι μια πολύ προσωπική εμπειρία. Κάποιος μπορεί να μεταφέρει τα συναισθήματα και τις αντιλήψεις τους σε μια συγκεκριμένη κατάσταση και το επίπεδο αυτό-αποκάλυψης μπορεί να ρυθμιστεί από τον αφηγητή. Περαιτέρω οφέλη είναι η βελτίωση των γλωσσικών, επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων, η ανάπτυξη της κατανόησης για διαφορετικούς πολιτισμούς και η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, καθώς μπορεί κανείς να αποκτήσει νέες και διαφορετικές προοπτικές ("Υλικό κατάρτισης για ...", n.d).

Άλλες, μη προσωπικές πρακτικές της αφήγησης δεν χρησιμοποιούνται τόσο στην κοινωνική εργασία και την εκπαίδευση, αλλά είναι, ωστόσο, πολύτιμες μορφές έκφρασης και μοιράζονται τα οφέλη με την προσωπική αφήγηση. Βασικά, όλες οι μορφές τέχνης που περιγράφονται σε αυτό το κεφάλαιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αφηγηθούν μια ιστορία. Είτε πρόκειται για ένα κόμικ, ένα τραγούδι, ένα θέατρο ή ένα ψηφιακό παιχνίδι.

1.4. Εικαστικές Τέχνες ως Μέσο Ένταξης

Οι "εικαστικές τέχνες" είναι ένας πολύ ευρύς όρος για την τέχνη που μπορεί να τραβήξει την προσοχή, όπως σχέδια, πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, ταινίες, φωτογραφία και εκτύπωση. Όλες αυτές οι μορφές τέχνης μπορεί να είναι ένα μέσο αυτο-έκφρασης που δεν ωφελεί μόνο τον δημιουργό αλλά και τους θεατές. Η οπτική πλευρά μπορεί να είναι χρήσιμη για ανθρώπους που αντιμετωπίζουν ανασφάλειες στο να εκφράσουν τον εαυτό τους. Μη θέτοντας το δικό τους σώμα ή φωνή στη σκηνή, αλλά δημιουργώντας κάτι που μπορεί να παρατηρηθεί χωρίς την παρουσία τους, κάνει τους ανθρώπους να φοβούνται λιγότερο την κρίση (Seferian-Jenkins, 2017).

Ένας δημιουργικός και μάλλον νέος τρόπος για τη δημιουργία εικαστικών έργων τέχνης είναι τα zines: Ένα zine (σύντομο για το περιοδικό), είναι μια σπιτική και κυρίως αυτο-δημοσιευμένη μορφή περιοδικών. Συχνά εστιάζουν σε ένα πολύ συγκεκριμένο θέμα και χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν διαφορετικές ιδέες. Η κυκλοφορία συνήθως διατηρείται μικρή και απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό. Τα Zines προσφέρουν έναν δημιουργικό τρόπο έκφρασης απόψεων, επισημαίνοντας ένα κοινωνικό ζήτημα ή λέγοντας μια προσωπική ιστορία μέσα από ένα έργο τέχνης ("Τι είναι ένα zine;", 2008).

1.5. Τέχνη του Δρόμου ως Μέσο Ένταξης

Η τέχνη του δρόμου, που συνήθως συνδέεται με το γκράφιτι, εκφράζεται με διάφορους τρόπους με μια ποικιλία εργαλείων και μεθόδων. Κυμαίνεται από απλές γκράφιτι-υπογραφές, και πολύπλοκα γκράφιτι τέχνης, στένσιλ, αφίσες του δρόμου και βίντεο προβολές μέχρι σε yarn bombing (πλέξιμο με νήμα γύρω από δέντρα ή αντικείμενα) (Jugend- & Kulturprojekt e.V., 2015).

Παρ' όλα αυτά, όλες οι μορφές της τέχνης του δρόμου έχουν κοινές αξίες: Η τέχνη του δρόμου είναι πάντα δωρεάν, επειδή οι δρόμοι και οι δημόσιοι χώροι λειτουργούν ως γκαλερί. Αυτό την καθιστά την πιο περιεκτική μορφή τέχνης, δεδομένου ότι μπορεί να προσεγγιστεί από κάθε άτομο.

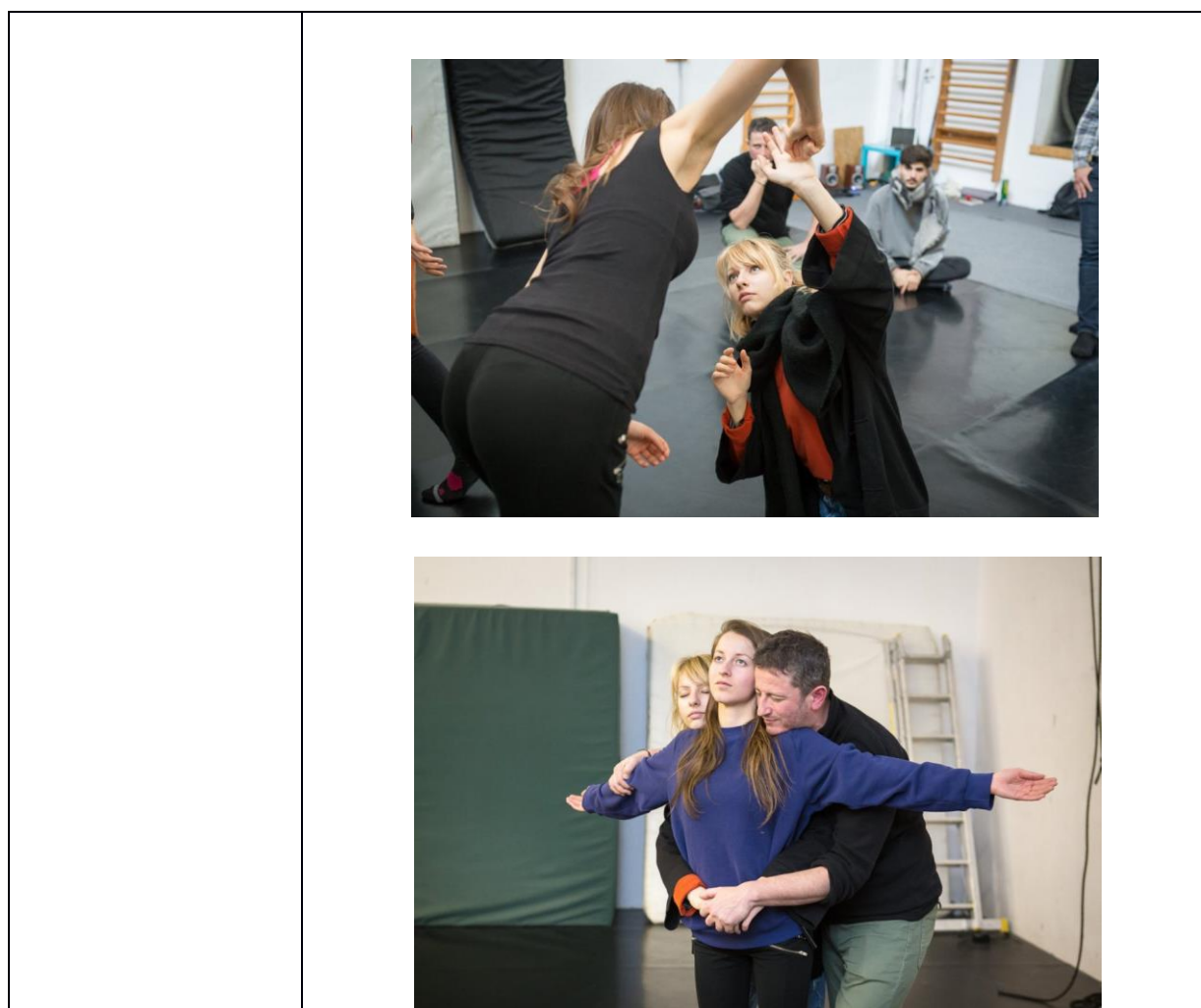
Επιπλέον, η τέχνη του δρόμου χρησιμοποιείται συχνά για να εκφράσει διαμαρτυρία ή την ανάγκη για κοινωνική αλλαγή. Ως εκ τούτου, το ζήτημα της συμπερίληψης ή της έλλειψης μπορεί να αντιμετωπιστεί άμεσα. Άλλες αξίες που ενυπάρχουν στην τέχνη του δρόμου είναι η ελευθερία έκφρασης, η ανοχή και η αλληλεγγύη. Αυτές είναι οι αξίες που μοιράζονται μεταξύ των πολιτισμών και των γενεών και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να γεφυρωθούν οι διαφορές στη θρησκεία, το χρώμα του δέρματος ή τη γλώσσα (Matray, 2016).

Τέλος, η τέχνη του δρόμου προσεγγίζει συχνά τους νέους μέσα στις δικές τους περιοχές και πραγματικότητες. Δεν χρειάζεται να φτάσουν σε ένα θέατρο ή ένα κέντρο νεολαίας. Μπορούν να δημιουργήσουν την τέχνη του δρόμου απευθείας εκεί που βρίσκονται.

1.6. Μελέτες Περιπτώσεων

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 1	
Τίτλος	Forum Theatre Workshop and Performance
Οργανισμός	Gläser Jakab emlékalapítvány & Anamuh- Arts for Dialogue (Βουδαπέστη)
Περίοδος	17. - 18. Φεβρουαρίου 2018
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Ούγγροι γηγενείς, πρόσφυγες και μετανάστες
Περιγραφή	Ένα διήμερο εργαστήριο πραγματοποιήθηκε στη Βουδαπέστη στο πλαίσιο του έργου «Είστε ευπρόσδεκτοι». Η μέθοδος του θεάτρου φόρουμ χρησιμοποιήθηκε για να ξυπνήσει το ενδιαφέρον και για να ενθαρρύνει της συμπάθεια και το διάλογο μεταξύ ανθρώπων από διαφορετικό υπόβαθρο. Ένα παιχνίδι φόρουμ, το οποίο αντιπροσώπευε μια προσιτή κατάσταση από καθημερινούς ανθρώπους, αναπτύχθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας. Το εργαστήριο περιελάμβανε: παιχνίδια και ασκήσεις για να δημιουργήσει μια σχέση εμπιστοσύνης και οικειότητας με την ομάδα, το θέατρο της εικόνας, την εξερεύνηση συλλογικών ιστοριών καταπίεσης, το Sensorial Drama και το Immersive Theatre. Στο τέλος του εργαστηρίου, η παράσταση πραγματοποιήθηκε σε ανοιχτή εκδήλωση. Για να διερευνήσουν διαφορετικά αποτελέσματα της παρουσιαζόμενης κατάστασης, κλήθηκαν να παρέμβουν τα μέλη του κοινού, να αντικαταστήσουν έναν από τους ηθοποιούς και να αναλάβουν το ρόλο τους.

Εξελίσξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν	Τη δεύτερη μέρα, τέσσερις από τους συμμετέχοντες έκαναν ένα έργο για το ακροατήριο. Το έργο ήταν για έναν νεαρό που αγαπά μια γυναίκα από άλλη χώρα και επιβεβλημένη από τον πατέρα του οποιαδήποτε επιλογή στη ζωή του. Αντιμετωπίζει δύο επιλογές: είτε να αφήσει την οικογένειά του είτε να εγκαταλείψει τη φίλη του. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, μια γυναίκα από το ακροατήριο μπαίνει στο ρόλο και αρχίζει να αντιμιλάει στον πατέρα. Μετά το τέλος του παιχνιδιού, το κοινό αξιολόγησε την κατάσταση και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι καθένας από εμάς είναι ο ηθοποιός της δικής του ζωής και ότι μπορούμε να δράσουμε αντί απλά να βιώνουμε καταστάσεις.
Αναφορές	<i>"Το Θέατρο Φόρουμ μας έδωσε την ευκαιρία να παρέμβουμε όποτε το θεωρούσαμε απαραίτητο και να παίζουμε κάποιο ρόλο στο έργο που θα άλλαζε την πορεία της ιστορίας. Αυτή ήταν μια πραγματικά συναρπαστική εμπειρία"</i> --Gabor <i>"Μου άρεσε πολύ! Το να έχω ενεργό ρόλο στο έργο και συμμετέχω μαζί με τόσα πολλά ενδιαφέροντα άτομα ήταν μια μοναδική εμπειρία!"</i> –Maria
Φωτογραφίες/ εικόνες	

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 2

Τίτλος	Zine Εργαστήριο: "You and I – we are not so different" (Εγώ και εσύ-δε διαφέρουμε και τόσο)
Οργανισμός	Jugend- und Kulturprojekt e.V.
Περίοδος	10.-11.11.2017
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Άτομα που ζούνε στη Δρέσδη με ή χωρίς μεταναστευτικό υπόβαθρο
Περιγραφή	Ένα ημερήσιο εργαστήριο για περιοδικά (zines) πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Τέχνης των Προσφύγων του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τεχνών στο Hellerau (Δρέσδη). Το εργαστήριο ήταν μέρος του έργου "Είστε ευπρόσδεκτοι" και του έργου "Μεταμόρφωση - Ανθρώπινες Ιστορίες" και στοχεύει στη διευκόλυνση και ενίσχυση της πολιτιστικής συμμετοχής για όλους. Συντονίστηκε από έναν

	Αμερικανό καθηγητή τέχνης, έναν Γερμανό και έναν Αρμένιο καλλιτέχνη. Μετά από μια εισαγωγή, η οποία μεταφράστηκε σε αγγλικά, αραβικά και φάρσια από τους διαμεσολαβητές της γλώσσας, οι συμμετέχοντες προβληματίστηκαν και αντάλλαξαν ιδέες. Στη συνέχεια δημιούργησαν το δικό τους zine σε ένα θέμα της επιλογής τους από εφημερίδες και περιοδικά που είχαν τοποθετηθεί σε τραπέζια. Τα περιοδικά (zines) διπλώθηκαν και στη συνέχεια προστέθηκαν φωτογραφίες, σχέδια και γραφές. Στο τέλος του εργαστηρίου, κάθε zine σαρώθηκε και τυπώθηκε για να το πάρουν οι συμμετέχοντες σπίτι. Οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν τις ιστορίες τους και παρουσίασαν το zine τους στην ομάδα.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν	Στο τέλος του εργαστηρίου, 40 συμμετέχοντες είχαν δημιουργήσει το δικό τους zine. Τα θέματα που επέλεξαν περιστρέφονταν κυρίως γύρω από την εγκατάλειψη της πατρίδας τους, την εγκατάσταση στη Δρέσδη, την αγωνία για την ταυτότητά τους και τις ελπίδες και τις επιθυμίες τους για το μέλλον. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, οι συμμετέχοντες αλληλεπιδρούσαν μεταξύ τους και μοιράστηκαν προσωπικές ιστορίες και ιδέες. Η τεχνική του κολάζ αποδεικνύεται χρήσιμη για την απεικόνιση των υβριδικών χαρακτήρων και για τον σχεδιασμό αντιπαραθέσεων σε συνηθισμένες ιστορίες προσφύγων.
Αναφορές	<i>"Το να αφηγηθώ την ιστορία μου μέσω ενός zine ήταν κάτι καινούριο για μένα, μοιράστηκα την προσωπική μου ιστορία για την πόλη που έρχομαι στη Συρία, η οποία καταστράφηκε ολοσχερώς και είχα την ευκαιρία να μιλήσω για την ιστορία, τον πολιτισμό και την αρχιτεκτονική της. Είμαι ευγνώμων που άλλοι άνθρωποι από τη Γερμανία και διάφορες χώρες έμαθαν για την ιστορία μου και την πόλη μου "</i> --Khaled <i>" Το να μιλάς για τον εαυτό σου είναι δύσκολο, αλλά τα zines σας βοηθούν να εκφράσετε τον εαυτό σας και να αφηγηθείτε την ιστορία σας χωρίς να αισθάνεστε ότι είστε εκτεθειμένοι. Έρχομαι από την Ινδία αλλά έχω ζήσει σε τόσες πολλές διαφορετικές χώρες μέχρι τώρα που είναι δύσκολο για μένα να ξέρω που ανήκω, μοιράστηκα αυτή την ιστορία και τις σκέψεις μου με τους υπόλοιπους ανθρώπους εκεί "</i> --Prya <i>"Ήταν ένα πολύ δημιουργικό εργαστήριο, κατά τη διάρκεια του οποίου ζωγράφισα και δημιούργησα ένα συμπαθητικό κολάζ για να δείξω την ιστορία μου. Μου άρεσε πάρα πολύ, καθώς παρουσίασα το zine μου στους άλλους συμμετέχοντες και άκουσα επίσης τις ιστορίες τους".</i>

	--Stephanie

Μελέτη Περίπτωσης No. 3	
Τίτλος	Urban Art Ventures Vol. 1 & 2
Οργανισμός	Jugend- und Kulturprojekt e.V. (aided by Aristotle University)
Περίοδος	20.-29.09.2015 και 12.-21.09. 2017
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	30+ καλλιτέχνες της πόλης και καλλιτέχνες του δρόμου ηλικίας 23 και πάνω χρόνων
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες)	Το έργο αποσκοπούσε στην επανενεργοποίηση και αναζωογόνηση των αστικών χώρων της Θεσσαλονίκης (Ελλάδα). Καλλιτέχνες από 11 ευρωπαϊκές χώρες συγκεντρώθηκαν στην πόλη για μια εβδομάδα για να μοιραστούν εμπειρίες και βέλτιστες πρακτικές αστικής τέχνης ως τρόπο κοινωνικής συμμετοχής. Μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός ήταν οι συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης, οι δραστηριότητες σύσφιξης των ομαδικών σχέσεων, τα εργαστήρια αστικής τέχνης και τέχνης του δρόμου, οι αστικές περιοδείες και οι συναντήσεις με τοπικούς καλλιτέχνες. Την τελευταία μέρα, τα αστικά έργα τέχνης και οι παραστάσεις που πραγματοποιούνται στο δρόμο, που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου παρουσιάστηκαν με τη μορφή δημόσιου φεστιβάλ. Μια δεύτερη εκδοχή του έργου υλοποιήθηκε στην ελληνική πόλη του Βόλου το 2017. Το αποτέλεσμα που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια

	του δεύτερου αυτού έργου παρουσιάστηκε στο Κέντρο Τέχνης Giorgio de Chirico από τις 12 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2017.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν	Κατά τη διάρκεια του έργου δημιουργήθηκε πληθώρα τοιχογραφιών, οδικών εγκαταστάσεων και παρουσίαση παραστάσεων στους δρόμους τόσο στη Θεσσαλονίκη όσο και στο Βόλο. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δημιουργίας τέχνης οι πεζοί συχνά σταματούσαν και συζητούσαν με τους καλλιτέχνες σχετικά με αυτό που κάνουν και τι θέλουν να εκφράσουν με τις καλλιτεχνικές δημιουργίες τους. Αυτό έδειξε ότι οι κοινότητες της πόλης είναι ανοικτές για την τέχνη του δρόμου. Η πρωτοβουλία έλαβε χώρα σε διάφορες γειτονιές για τη συμμετοχή ανθρώπων από διαφορετικό κοινωνικό υπόβαθρο.
Αναφορές	<i>"Η συνεργασία με τους καλλιτέχνες του δρόμου και τους νέους που εργάζονται με τη νεολαία προερχόμενοι από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες ήταν κάτι που δεν είχα βιώσει μέχρι τώρα. Ήταν μια πολύ πλούσια εμπειρία".</i> -- Andrej <i>"Οι τοιχογραφίες που έχουν αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα της Θεσσαλονίκης και αλληλεπιδρούν με τους ντόπιους ήταν το καλύτερο μέρος αυτού του έργου"</i> --Γιώργος <i>«Είμαι τόσο χαρούμενος που έλαβα μέρος σε αυτό το πολύ δημιουργικό έργο, μου έδωσε τροφή για σκέψη, έκανα πολλούς φίλους, έμαθα να συνεργάζομαι με καλλιτέχνες και άτομα που εργάζονται με τη νεολαία από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο και δημιούργησα κάτι που θα μείνει και έχει εκτιμηθεί από τους ντόπιους. "</i> -- Bart
Φωτογραφίες/ εικόνες	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2.1. Διαπολιτισμική Διαμεσολάβηση ως Μέσο Ένταξης

"Η διαπολιτισμική διαμεσολάβηση διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διαδικασία ένταξης των αλλοδαπών στην κοινωνία υποδοχής και αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων" (www.integrazionemigranti.gov.it). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τόνισαν ότι "οι ευρωπαίοι πολίτες και όλοι όσοι ζουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσωρινά ή μόνιμα θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν στον διαπολιτισμικό διάλογο και να είναι πλήρως συνειδητοποιημένοι μέσα σε μια ποικιλόμορφη, πλουραλιστική, χωρίς αποκλεισμούς και δυναμική κοινωνία αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο" (Απόφαση αριθ. 1983/2006 / ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου, 2008). Η παγκοσμιοποίηση και τα αυξανόμενα μεταναστευτικά κινήματα δημιουργούν όλο και συχνότερες ευκαιρίες πολιτιστικής, εθνικής, γλωσσικής και θρησκευτικής αλληλεπίδρασης μεταξύ ανθρώπων που προέρχονται από διαφορετικές πραγματικότητες. Στο πλαίσιο αυτό, ο διαπολιτισμικός διαμεσολαβητής διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο ως ενεργός παράγοντας στη διαδικασία κοινωνικής και πολιτιστικής ολοκλήρωσης. Ο όρος «διαπολιτισμική διαμεσολάβηση» θυμίζει τη φύση αυτού του ρόλου: αφενός, εμπεριέχει τη «διαμεσολάβηση», παρέχοντας «σύνθεση» μεταξύ των διαφόρων «χαρακτηριστικών» της ταυτότητας των ανθρώπων που εμπλέκονται σε αυτή τη διαδικασία (όπως η λατρεία, η θρησκεία και εθνικότητα). Από την άλλη πλευρά, ο όρος «διαπολιτισμικό» περιλαμβάνει όλες τις πτυχές που αποτελούν την ταυτότητα των ατόμων. Λειτουργώντας τόσο ατομικά όσο και συλλογικά, με έντονη γνώση όλων των εμπλεκόμενων ταυτοτήτων, ο διαπολιτισμικός διαμεσολαβητής ενεργά παρεμβαίνει υπέρ του κοινωνικού διαλόγου, ενισχύοντας τον. Ξεκινώντας από αυτές τις εγκαταστάσεις, η ιδιότητα του διαπολιτισμικού διαμεσολαβητή εξειδικεύτηκε προοδευτικά και προσδιόρισε το επάγγελμά του, εκτελώντας πολλαπλές λειτουργίες: γλωσσική ερμηνεία, επικοινωνία, πληροφόρηση, καθοδήγηση, συνοδεία, βοήθεια, κατάρτιση, έρευνα, διαβούλευση και προγραμματισμό καθώς και διαχείριση συγκρούσεων.

2.1.1. Πώς οι Διαπολιτισμικές Δραστηριότητες Μπορούν να Αποτρέψουν τη Ριζοσπαστικοποίηση και την Περιθωριοποίηση;

Οι στατιστικές συχνά εξηγούν το ζήτημα της κοινωνικής ένταξης με επίκεντρο τους οικονομικές και εργασιακούς παράγοντες. Βεβαίως, έχουν πολύ ισχυρό αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής ενός ατόμου, αλλά μια υψηλού επιπέδου ένταξη στην εργασία δεν είναι απαραίτητα και μια ολοκληρωμένη διαδικασία ένταξης. Πρέπει να αναγνωριστεί η χωρίς αποκλεισμούς δυναμική του πολιτισμού: στην πραγματικότητα, ο πολιτισμός είναι ένας χώρος στον οποίο ο καθένας μας είναι ένας ενεργός παράγοντας (δημιουργοί, παραγωγοί, διανομείς, σχολιαστές, υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων) και όχι μόνο ένας παθητικός καταναλωτής. Αυτός ο «χώρος» μπορεί να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένος όταν αναγνωρίζεται ως αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής ζωής η προώθηση των δικαιωμάτων της κοινότητας και των μελών της στην πολιτιστική συμμετοχή -συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ζουν στο περιθώριο. Το 1972, κατά τη διάρκεια της Διακυβερνητικής Διάσκεψης των Ευρωπαίων Υπουργών Πολιτισμού που προώθησε η UNESCO στο Ελσίνκι, ο «εκδημοκρατισμός του πολιτισμού» και η «πολιτιστική δημοκρατία» ήταν ήδη στην ατζέντα αυτού του πολιτικού γεγονότος: Η τέχνη παρουσιάστηκε όχι μόνο ως κάτι υψηλό και απρόσιτο, ανοικτό μόνο στους «μορφωμένους» αλλά ως παράδειγμα τοπικής και συμμετοχικής ανάπτυξης (Recomandation n.1, Eurocult, Διακυβερνητική για τις πολιτιστικές πολιτικές στην Ευρώπη, Helsinki, 19-28 Ιουνίου 1972, Final

Rapport, Unesco, 1972). Παραδείγματα αυτής της νέας έννοιας είναι οι «Κοινωνικές Τέχνες» στη Μεγάλη Βρετανία, οι οποίες φέρνουν σε επαφή καλλιτέχνες και απλούς ανθρώπους που δεν είχαν ποτέ εμπειρία στην τέχνη ή το «socio-culturelle» στη Γαλλία και το «Soziokultur» στη Γερμανία. Η πολιτισμική ολοκλήρωση δεν πρέπει να συγχέεται με την αφομοίωση, την οικειοποίηση ή την ομογενοποίηση: σημαίνει να αναγνωριστεί ότι ορισμένες νεοαφιχθείσες ομάδες πρέπει να υποστηριχθούν στις προσπάθειές τους να προσαρμοστούν και να ξαναχτίσουν τη ζωή τους στη νέα κοινωνία και τον πολιτισμό - μέσα από τη γλώσσα, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την πρόσβαση στις τέχνες και τον πολιτισμό ή μέσω απλών γειτονικών πράξεων καλωσορίσματος και ευγένειας (Cristina De Milano, Musei e Società una sfida da raccogliere, 2008). Οι Τέχνες καθορίζουν πτυχές της ανθρώπινης εμπειρίας. Στην πραγματικότητα, θεωρούνται τόσο σημαντικές που η UNESCO θεωρεί την πρόσβαση στις ΤΕΧΝΕΣ ως "θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα" (άρθρο 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Το πρότυπο της «πολιτισμικής ένταξης ή δημοκρατίας» - το οποίο ιδρύθηκε επίσημα κατά τη διάρκεια της Διακυβερνητικής Διάσκεψης των Ευρωπαίων Υπουργών για τον Προώθηση του Πολιτισμού από την UNESCO στο Ελσίνκι το 1972 - βασίζεται στην υπόθεση ότι οι πολιτιστικές πολιτικές πρέπει να εγγυώνται ισότητα στην αξιοπρέπεια και ίσες ευκαιρίες έκφρασης όλων των πολιτών. Επιπλέον, συνίσταται στη διεύρυνση της πρόσβασης όχι μόνο στην πολιτιστική κατανάλωση αλλά και στην καλλιτεχνική παραγωγή και διανομή. Οι νέοι συχνά δεν γνωρίζουν πολλές πολιτιστικές δραστηριότητες που προσφέρει η πόλη τους όπου έχουν μόνο την ευκαιρία όχι μόνο να δουν και να βιώσουν έναν νέο τρόπο έκφρασης αλλά και να μάθουν πώς να διαχειριστούν μια νέα γλώσσα για να ενισχύσουν την ταυτότητά τους: για αυτούς μπορεί να ενεργοποιήσει μονοπάτια της κοινωνικής ένταξης μέσω της ενίσχυσης μιας αίσθησης του «ανήκειν» και της αγάπης για το πλαίσιο μέσα στο οποίο ζουν.

2.2. Παιχνίδι Ρόλων ως Μέσο Ένταξης

Στην κοινωνία μας, διαδραματίζουμε διαφορετικούς ρόλους και έχουμε διαφορετική κοινωνική κατάσταση, έτσι η πιθανότητα να βιώσουμε ή να φανταστούμε τη θέση άλλων ανθρώπων δεν είναι και τόσο μεγάλη. Παρόλα αυτά, το παιχνίδι ρόλων μας δίνει τη δυνατότητα να παίζουμε ένα ρόλο χωρίς κανένα επίσημο κανόνα που να περιορίζει τη δημιουργικότητά μας. Το παιχνίδι ρόλων είναι δύσκολο να καθοριστεί. Το παιχνίδι ρόλων (role-play) παίρνει διαφορετικές έννοιες για διαφορετικούς ανθρώπους, περιλαμβάνει κάποιο ρόλο και κάποιο είδος παιχνιδιού, αλλά αυτό εγείρει μόνο πρόσθετα ερωτήματα: Είναι οι ρόλοι πραγματικοί, μιμητικοί ή φανταστικοί; "(Ladousse, G.P., 1987).

Τα παιχνίδια ρόλων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για παροχή διαφορετικών παροτρύνσεων.

- 1) Να προκαλέσουν νέες ιδέες στους συμμετέχοντες,
- 2) Να συγκεντρώσουν εντυπώσεις και σχόλια στα πλαίσια μιας δοκιμαστικής κατάστασης,
- 3) Να επικοινωνήσουν μια έννοια
- 4) Να αντιπροσωπεύσουν ένα απροσδιόριστο τεχνούργημα, ή
- 5) Να γαλουχήσουν συγκεκριμένες συμπεριφορές,

Η Katja Thoring, Roland M. Mueller στο άρθρο "Ο ρόλος του παιχνιδιού ρόλων: αντιπροσωπεύσεις άυλων συστημάτων για την επιχειρηματική καινοτομία" καθορίζει πέντε τύπους role-play που καθορίζονται από το αναμενόμενο αποτέλεσμα ή τον κύριο σκοπό:

1) Παιχνίδι ρόλων ως τεχνική δημιουργικότητας: αυτός ο τύπος παιχνιδιού ρόλων χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει ιδέες που βασίζονται στην εμπειρία που έχουν οι άνθρωποι ενώ εκτελούν ένα παιχνίδι ρόλων. Η τοποθέτηση μας σε μια συγκεκριμένη (αν και σταδιακή) κατάσταση θα ενισχύσει την ενσυναίσθηση για το πρόβλημα ή τους χρήστες, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε νέες ιδέες για πιθανές λύσεις ή βελτιστοποιήσεις. Οι ηθοποιοί γίνονται μέρος του συστήματος και μπορούν να το καταλάβουν από μια «βαθύτερη» οπτική. Πρόκειται για μια εξερευνητική ανάλυση του συστήματος όπου νέες ιδέες χτίζονται επαγωγικά από την εμπειρία.

2) Παιχνίδι ρόλων ως ερευνητική μέθοδος: αυτός ο τύπος παιχνιδιού ρόλων χρησιμοποιείται για τη δοκιμή συγκεκριμένων λύσεων σχεδιασμού.

3) Παιχνίδι ρόλων ως μέσο επικοινωνίας: αυτός ο τύπος παιχνιδιού ρόλων χρησιμοποιείται για την επικοινωνία συγκεκριμένων λύσεων σχεδιασμού σε ένα κοινό.

4) Παιχνίδι ρόλων ως τεχνούργημα: το παιχνίδι ρόλων είναι το αποτέλεσμα της διαδικασίας σχεδιασμού – το σχέδιο της λύσης - π.χ. ιδέα μιας υπηρεσίας ή μια συγκεκριμένη εμπειρία χρήστη. Το ενδιαφέρον για αυτό το είδος του προτύπου είναι ο άυλος χαρακτήρας του.

5) Παιχνίδι ρόλων ως μέθοδος κατάρτισης: για εκπαιδευτικούς σκοπούς, είναι επίσης χρήσιμο να χρησιμοποιούμε τα παιχνίδια ρόλων ως περιβάλλον προσομοίωσης, όπου οι συμμετέχοντες μπορούν με ασφάλεια να δοκιμάσουν μια κατάλληλη συμπεριφορά σε ένα πολύπλοκο σύστημα.

Storytelling ως Μέσο Ένταξης

Το Εθνικό Δίκτυο Ιστορίας (Storytelling Network) ορίζει το Storytelling (Αφήγηση Ιστοριών) ως μια αρχαία μορφή τέχνης και μια πολύτιμη μορφή ανθρώπινης έκφρασης. "Η ιστορία έχει ισχυρούς δεσμούς με τη λογοτεχνία, με τη λαϊκή / παραδοσιακή κουλτούρα, με την κληρονομιά. Αποτελεί φόρο τιμής στη μητρική γλώσσα, στις ξένες γλώσσες, στον διαπολιτισμικό διάλογο "(FEST, Federation for European Storytelling). Η αφήγηση των ιστοριών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαφορετικούς σκοπούς και για διαφορετικά κοινωνικά προβλήματα ή φαινόμενα· μπορεί να συλλάβει και να διατηρεί τον πολιτισμό, την παράδοση και την ταυτότητα (FEST, Federation for European Storytelling) ή να χρησιμοποιείται ως μέθοδος κοινωνικής ένταξης. Η αφήγηση, ειδικά αν γίνεται σε ομάδες, μπορεί να γίνει μια ισχυρή στρατηγική της ένωσης και μια στρατηγική για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κοινότητας. Ένα παράδειγμα μπορεί να είναι το έργο PARTY (Participatory development with the youth /Συμμετοχική ανάπτυξη με τη νεολαία), με στόχο την ανάπτυξη και την υποστήριξη της ανεργίας των νέων στη Νότια Αφρική και τη Ναμίμπια, με μέθοδο συμμετοχής και ανταλλαγής αναγκών, τη μέθοδο του Storytelling. "Το έργο εμπνεύστηκε από την κληρονομιά του Σαν (Οι Σαν, είναι μέλη διαφόρων ομάδων κυνηγών-συλλεκτών που μιλάνε το Khoesan και είναι τα πρώτα έθνη της Νότιας Αφρικής και των οποίων οι περιοχές καλύπτουν τη Μποτσουάνα, τη Ναμίμπια, την Αγκόλα, τη Ζάμπια, τη Ζιμπάμπουε, Λεσότο και Νότια Αφρική) με μακρά παράδοση στην αφήγηση - με μια σύγχρονη πινελιά. Χρησιμοποιώντας μεθόδους ψηφιακής αφήγησης όπως μικρά βίντεο αφήγησης/κλιπ, σχέδια και εικόνες δημιουργούν ένα χώρο στον οποίο οι συμμετέχοντες θα μπορούν - με τα δικά τους λόγια, στη γλώσσα της επιλογής τους - να ανακαλύψουν πιθανές λύσεις στις προκλήσεις της κοινότητάς τους ».

2.3. Συνεργατικές Δραστηριότητες ως Μέσο Ένταξης

Μια συνεργατική δραστηριότητα συνεπάγεται - από το ίδιο το όνομά της - τη συνεργασία σε διαφορετικά θέματα, ενθαρρύνοντας την ομιλία, την συζήτηση και τη δράση μαζί. Η συνεργασία με έναν εταίρο ή σε μια μικρή ομάδα επιτρέπει στους μαθητές ή γενικά στους νέους και τους ενήλικες να αισθάνονται πιο σίγουροι. Είναι σημαντικό να εξετάσουμε προσεκτικά την ομαδοποίηση των ανθρώπων: για παράδειγμα, είναι σημαντικό η ομάδα να είναι ετερογενής, προσπαθώντας να συγκεντρώσει γυναίκες και άνδρες από διαφορετικό κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο. Η ομαδική εργασία μπορεί να οργανωθεί για να διασφαλιστεί ότι όλα τα μέλη κάθε ομάδας θα διαδραματίσουν κάποιο ρόλο και θα συμμετάσχουν συγκεκριμένα.

Αυτή η μέθοδος βασίζεται στη θεωρία ότι η γνώση είναι μια κοινωνική δομή στην οποία οι εκπαιδευτικές εμπειρίες που αφορούν την αλληλεπίδραση και την κοινωνική ανταλλαγή οδηγούν σε βαθύτερη μάθηση. Οι εμπειρογνώμονες στη συνεργατική μάθηση ισχυρίζονται ότι η ενεργή ανταλλαγή ιδεών μέσα στις ομάδες προωθεί την κριτική σκέψη και φαίνεται να υπάρχουν αρκετά πειστικές αποδείξεις ότι οι ομάδες που συμμετέχουν στη συνεργατική μάθηση επιτυγχάνουν υψηλότερα επίπεδα σκέψης και διατηρούν πληροφορίες περισσότερο από όσους εργάζονται αποκλειστικά ατομικά (Totter, S., Sills, T., Digby, A. & Russ, P. 1991).

2.4. Mind Mapping ως Μέσο Ένταξης

Η χαρτογράφηση του μυαλού (Mind Mapping) είναι μία οπτική αναπαράσταση των εννοιών. Το σημείο εκκίνησης είναι μια ιδέα ή ένα θέμα. Το πρώτο βήμα είναι να βρείτε μια λέξη-κλειδί που αντιπροσωπεύει την έννοια. Στη συνέχεια, οι λέξεις-κλειδιά ή οι εικόνες απορρέουν προς όλο και πιο συγκεκριμένα παραδείγματα. Οι χάρτες μυαλού μπορούν να είναι πολύ εξατομικευμένοι και να ενθαρρύνουν πολλαπλές συνδέσεις· βοηθούν στη διαδικασία κατανόησης αλλά και σας επιτρέπουν να εκφράσετε μια ιδέα με έναν απλό τρόπο. Συχνά οι άνθρωποι που είναι ντροπαλοί ή που έχουν δυσκολία να εκφράσουν τα συναισθήματά τους μπορούν να βοηθηθούν στο να εξηγήσουν τι έχουν μέσα τους.

Οι ψηφιακοί χάρτες μυαλού μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμη βοήθεια για την ανάπτυξη διαφορετικών δραστηριοτήτων:

- Δραστηριότητες για brainstorming/καταιγισμός ιδεών.
- Υποστήριξη της δημιουργικότητας.
- Υποστήριξη της εκπροσώπησης.
- Υποστήριξη της απομνημόνευσης βασικών εννοιών.
- Έκφραση της σκέψης.
- Κοινωνικοποίηση της γνώσης.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή διεπιστημονικών μαθημάτων κατάρτισης.
- Οργάνωση των πόρων των δραστηριοτήτων κάθε εποχής.
- Μέσο συνεργατικής μάθησης.

Σύμφωνα με το mindmapping.com "Η χαρτογράφηση μυαλού είναι ένας εξαιρετικά αποτελεσματικός τρόπος για να πάρεις πληροφορίες μέσα και έξω από τον εγκέφαλό σου". κυριολεκτικά καταγράφει τις ιδέες σας. Ένας χάρτης μυαλού χρησιμοποιείται συχνά στη μελέτη ή επίσης στη διαχείριση έργων, επειδή μπορεί να κάνει μια ιδέα σαφέστερη και ευκολότερη

στην κατανόηση και ανάπτυξη. Οι χάρτες των μυαλών μπορούν να γίνουν με διαφορετικούς τρόπους, αλλά έχουν κοινά χαρακτηριστικά: «Έχουν μια φυσική οργανωτική δομή που απορρέει από το κέντρο και χρησιμοποιεί γραμμές, σύμβολα, λέξεις, χρώματα και εικόνες σύμφωνα με απλές και διαισθητικές κατευθυντήριες».

2.5. Μελέτες Περιπτώσεων

Μελέτη Περίπτωσης No. 1	
Τίτλος	LISTEN – Learning Intercultural Storytelling
Οργανισμός	• Συντονιστής-εταίρος: BUPNET Bildung und Projekt Netzwek GMBH (Germany) • Verein Multikulturell – Tyrolean Integration Centre (Austria) • Active Citizens Partnership (Greece) • Community Action Dacorum (United Kingdom) • Blended learning institutions' cooperative (Germany) • Regionförbundet Västerbotten Lan (Sweden) • CESIE (Italy)
Περίοδος	01/12/2016 – 30/11/2018
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Επαγγελματίες και εθελοντές όπως εκπαιδευτές, πολλαπλασιαστές, κοινωνικοί λειτουργοί, οργανώσεις, ιδρύματα και ενώσεις, που ασχολούνται με πρόσφυγες ή μετανάστες. Πρόσφυγες - Μετανάστες.
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Το LISTEN σημαίνει " Learning from Intercultural Storytelling/ Μάθηση από τη Διαπολιτισμική Ιστορία" και είναι ένα διετές πρόγραμμα (12/ 2016-11/2018), το οποίο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus + της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας. Στόχος του LISTEN είναι να χρησιμοποιήσει την «εφαρμοσμένη αφήγηση», που σημαίνει «αφήγηση» χωρίς «επαγγελματίες» αφηγητές, με πολλές μορφές και λειτουργίες ως εκπαιδευτική προσέγγιση για την εργασία με τους πρόσφυγες - είτε για να υποστηρίξει την εκμάθηση γλωσσών, για ανταλλαγή πολιτιστικών διαφορών και δημιουργία οραμάτων κ.λπ. Για να δώσει στους πρόσφυγες μια φωνή στις κοινωνίες υποδοχής και για να υποστηρίξει την ένταξή τους, το LISTEN θα διερευνήσει διαφορετικές προσεγγίσεις στην αφήγηση και

	πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν ραδιοφωνικές και άλλες μορφές ακουστικής εκπομπής (π.χ. podcasting) ως μέσο για να μοιραστούν αυτές τις ιστορίες.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Στόχος του έργου: Να συμβάλει στην αύξηση της εμπιστοσύνης και στην παροχή κινήτρου των προσφύγων στην ευρωπαϊκή κοινωνία Να ενδυναμώσει τους πρόσφυγες δίνοντάς τους μια φωνή και μια σκηνή για να αφηγηθούν την ιστορία τους και έτσι να αυξήσουν την ένταξη τους στην κοινωνική ζωή Να εξοπλίσει τους πρόσφυγες με δεξιότητες επικοινωνίας και έκφρασης στο πλαίσιο της αφήγησης Να παράσχει σε εκπαιδευτές και πολλαπλασιαστές καινοτόμα εργαλεία και μεθοδολογίες για να ενδυναμώσουν αυτή την ομάδα μέσω της αφήγησης Να συμβάλει στην επαγγελματική ανάπτυξη των αφηγητών / εκπαιδευτών / πολλαπλασιαστών και να προσθέσει μια διαπολιτισμική και διεθνή διάσταση στην προσέγγιση Αποτελέσματα του σχεδίου: • Έρευνα για τις μεθόδους Storytelling και τη εύρεση των φορέων • Σύστημα επικύρωσης LISTEN • Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για εκπαιδευτές και πολλαπλασιαστές • Βιβλίο με ακουστικό υλικό με ιστορίες ζωής προσφύγων - Life Stories (Βραβείο LISTEN) • Οδηγίες αναφοράς εμπειρίας και μεθόδων

Αναφορές (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Αφηγητής: Η Δήμητρα, μια γυναίκα από την Αλβανία που ζει εδώ και 26 χρόνια στην Ελλάδα, έχει πει μια άλλη ιστορία. Λέει ως ιστορία για το πρώτο σπίτι που νοίκιασε στη Θεσσαλονίκη. Προετοιμάζοντας την οικογένειά της για να έρθει στην Ελλάδα πάντα μιλούσε για το μοναδικό φως της Ελλάδας. Μετά την άφιξή τους νοίκιασαν ένα υπόγειο όπου τα παράθυρα ήταν μόλις 50 εκατοστά ψηλά. Τα μόνα που μπορούσαν να δουν ήταν τα πόδια των ανθρώπων που περπατούσαν μπροστά από τα παράθυρα και τα ελαστικά των αυτοκινήτων. Ο γιος της, ο οποίος ήταν έξι χρόνια, τη ρώτησε αν αυτό εννοούσε όταν μιλούσε για το μοναδικό φως της Ελλάδας. Έμειναν έξι μήνες σε αυτό το υπόγειο και στη συνέχεια μετακόμισαν σε ένα νέο διαμέρισμα γεμάτο φως! Αφηγητής: Ο Chamwil προέρχεται από το Καμερούν και ζει στην Ιταλία για δυόμισι χρόνια. Η ιστορία λέει για το ταξίδι του από τη Λιβύη στην Ιταλία, και στη συνέχεια για τη ζωή του στην Ιταλία. Στο τέλος, εκφράζει την επιθυμία κάτι που θα ήθελε να έχει στο μέλλον. Μέσα από την ιστορία, διαδίδει ένα ισχυρό μήνυμα σε όλους τους μετανάστες που περιμένουν τα έγγραφά τους στα στρατόπεδα προσφύγων: να είναι υπομονετικοί.
Φωτογραφίες/ εικόνες	

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 2	
Τίτλος	CAREM – COLLABORATIVE ART-MAKING FOR REDUCING MARGINALIZATION
Οργανισμός	Συντονιστής-εταίρος: UNIC – University of Nicosia, Κύπρος ULS – Universal Learning System, Ιρλανδία ESTA – Bildungswerk, Γερμανία CSC – Centro per lo Sviluppo Creativo “Danilo Dolci”, Ιταλία PLT – Platon Schools, Ελλάδα
Περίοδος	01/01/2012 – 30/11/2014
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Φοιτητές και καθηγητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Το CAREM είναι ένα έργο που στοχεύει στην ανάπτυξη και τη διάδοση καλών πρακτικών διδασκαλίας βασισμένων στη μέθοδο συνεργασίας για τη δημιουργία τέχνης με στόχο την προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, τη μείωση της κοινωνικής περιθωριοποίησης και την προώθηση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας στο σχολικό πλαίσιο. Το έργο προβλέπει την ανάπτυξη και δοκιμή ανάπτυξης και δοκιμής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, παιδαγωγικών υλικών και στρατηγικών που βασίζονται στην πραγματοποίηση της τέχνης με συμμετοχικό και συνεργατικό τρόπο. Οι δραστηριότητες δοκιμάζονται και προσαρμόζονται σε κάθε χώρα εταίρο, με τη συνεργασία φοιτητών και καθηγητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν ενεργά στο έργο. Σε αυτό το πλαίσιο, οργανώνονται εκπαιδεύσεις για εκπαιδευτικούς και παρέχεται υλικό υποστήριξης για να δοκιμάσουν τα νέα εργαλεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	ACTIVITIES • Development of educational activities based on Collaborative art-making • Local training course for teachers of primary and lower secondary school • Support to teachers in testing the new tools learnt during the training RESULTS • Educational material • Booklet of activities • Didactic guide for teachers
Φωτογραφίες/ εικόνες	

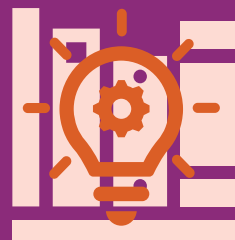
Case Study Nr. 3	
Τίτλος	PRACTICE – PREVENTING RADICALISM THROUGH CRITICAL THINKING COMPETENCES
Οργανισμός	Coordinator: Centro per lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci – Ιταλία BLINC – Blended Learning Institutions Cooperative – Γερμανία Merseyside Expanding Horizons – Ηνωμένο Βασίλειο KMOP – Social Action and Innovation Center – Ελλάδα

	Mhtconsult ApS – Δανία Verein Multikulturell – Αυστρία Fondazione Hallgarten Franchetti Centro Studi Villa Montesca – Ιταλία
Περίοδος	01/09/2018 – 31/08/2021 The project is still ongoing
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Teacher- Secondary Schools – Secondary Schools Students – School
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	PRACTICE will innovate Continuing professional development approaches whilst responding to relevant need of teaching methods applicable to diverse learners with the aim to prevent radicalisation. Across Europe, schools have a key role to play in preventing radicalisation by promoting common European values, fostering social inclusion, enhancing mutual understanding & tolerance, and developing students’ critical thinking about controversial and sensitive issues as a key protective factor against radicalisation. PRACTICE addresses current challenges & needs of preventing radicalisation in school & of supporting opportunities for teachers’ continuing professional development in this area, by developing, testing & disseminating an innovative approach, using participatory methods collaborative process, that involve 7 partner organisations and 35 schools at local, national & EU level.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	• To develop an innovative and collaborative EU wide CPD programme on radicalism prevention within school education; • To empower teachers through capacity-building activities aimed to equip them with better tools to address diversity in the classroom and to understand and prevent radicalisation processes in educational settings • To enhance the development of critical thinking skills and strengthen citizenship and the common values of freedom, tolerance and non-discrimination through education in secondary schools • To foster the inclusion of students from all ethnic, faith and social backgrounds creating a safe space to become

	active and responsible citizens and open-minded members of society.
Φωτογραφίες/ εικόνες	

CHAPTER 3

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

3.1. Αγωγή του Πολίτη ως Μέσο Ένταξης

Η δημοκρατική κοινωνία των πολιτών αντιμετωπίζει στις μέρες μας σημαντικές προκλήσεις, με τον ακραίο εξτρεισμό, τον λαϊκισμό, τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό και την τρομοκρατία. Οι κοινωνίες γίνονται πιο κλειστές, καθώς οι ανισότητες αυξάνονται σε ολόκληρη την υφήλιο εδώ και αρκετές δεκαετίες και τα κενά συνεχίζουν να διογκώνονται οδηγώντας σε διαδικασίες κοινωνικού αποκλεισμού και αυξανόμενων κοινωνικών ανισοτήτων, ιδίως για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες. Ακριβώς αυτή η κοινωνική ευπάθεια μαζί με τον οικονομικό αποκλεισμό και οι ολοένα και λιγότερο σταθερές προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις μπορεί να ενισχύσουν τα συναισθήματα της αδυναμίας, της απογοήτευσης και της αδικίας των ατόμων. Ορισμένες κοινωνικοπολιτικές και κοινωνικό-επιχειρηματικές συνθήκες μπορούν τελικά να οδηγήσουν τους ιδιώτες να αμφισβητήσουν τη θέση τους στην κοινωνία και τον προσδιορισμό τους με τις συλλογικές αξίες της κοινωνίας που λειτουργούν ως πρόσφορο έδαφος για ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί σε βίαιο εξτρεισμό (CPRLV, 2019). Η ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί σε βίαιο εξτρεισμό (RLTVE) είναι ένα επικίνδυνο φαινόμενο για τις κοινωνίες και τις θεμελιώδεις αξίες τους, καθώς είναι μια διαδικασία όπου ένα άτομο δέχεται τη χρήση βίας για την επίτευξη πολιτικών, ιδεολογικών ή θρησκευτικών στόχων, συμπεριλαμβανομένου του βίαιου εξτρεισμού και της τρομοκρατίας.

Η εξασφάλιση της αγωγής του πολίτη για όλα τα παιδιά και τους νέους συμβάλλει στην καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης, του ρατσισμού και των διακρίσεων για οποιονδήποτε

λόγο, προάγει την ιθαγένεια και τους διδάσκει να κατανοούν και να δέχονται διαφορές απόψεων, πεποιθήσεων και τρόπου ζωής, σεβόμενοι το κράτος δικαίου, την ποικιλομορφία και την ισότητα των φύλων.

Σε ένα κόσμο που οι ανησυχητικές εξελίξεις βρίσκονται σε άμεση αντίθεση με το όραμα μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από την πολυφωνία, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα των φύλων, η αγωγή του πολίτη απαιτείται περισσότερο από ποτέ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή / EACEA / Eurydice, 2016). Η αγωγή του πολίτη, παράλληλα με την ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής του πολίτη, την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διδασκαλία μιας κουλτούρας ειρήνης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο ένταξης και καταπολέμησης της ριζοσπαστικοποίησης και της περιθωριοποίησης.

3.2. Τι είναι η Αγωγή του Πολίτη;

Η αγωγή του πολίτη είναι ένα ανεξάρτητο τμήμα της εκπαίδευσης που διαφέρει από τα εννοιολογικά και θεσμικά πρότυπα. Ο απώτερος στόχος της αγωγής του πολίτη είναι να ενθαρρύνει την ικανότητα και την προθυμία της πολιτικής συμμετοχής παρέχοντας πληροφορίες και θεμέλια για να διαμορφώσει συνειδητές κρίσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως «πολιτική ορθολογικότητα». Η γνώση για το πολιτικό καθεστώς, την πολιτική συνείδηση και την πολιτική συμμετοχή μπορούν να θεωρηθούν ως κύριοι στόχοι της αγωγής του πολίτη στις σύγχρονες δημοκρατίες (Yoldaş, 2015). Η εκπαίδευση για την ιθαγένεια μπορεί να οριστεί ως εκπαίδευση των παιδιών, από την πρώιμη παιδική ηλικία, για να αποκτήσουν ατομικές ικανότητες και να γίνουν συνειδητοποιημένοι και διαφωτισμένοι πολίτες που συμμετέχουν στις αποφάσεις που αφορούν την κοινωνία. Οι πολιτικές ικανότητες, ιδίως η γνώση των κοινωνικών και πολιτικών αντιλήψεων και δομών (δημοκρατία, δικαιοσύνη, ισότητα, ιθαγένεια και αστικά δικαιώματα), εξοπλίζει τα άτομα με εφόδια ώστε να συμμετέχουν ενεργά και δημοκρατικά στην κοινωνία. Η εκπαίδευση στις θεμελιώδεις αξίες της κοινωνίας συμβάλλει στην οικοδόμηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς βασισμένων στις κοινές αξίες της δημοκρατίας, της ανοχής και της ελευθερίας μέσω της ενίσχυσης της αλληλεγγύης και των τοπικών κοινοτήτων και της καταπολέμησης του εξτρεμισμού, του μίσους και της ξενοφοβίας. Υπό την έννοια αυτή, η εκπαίδευση για την ιθαγένεια βασίζεται στη διάκριση μεταξύ:

- το άτομο ως υποκείμενο εθίμου και νόμου, το οποίο έχει δικαίωμα σε όλα τα δικαιώματα που συνδέονται με την ανθρώπινη κατάσταση (ανθρώπινα δικαιώματα) · και
- ο πολίτης - δικαιούχος των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από το εθνικό σύνταγμα της ενδιαφερόμενης χώρας (Bisch, 1995).

Η αγωγή του πολίτη διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη συνοχή των γνήσιων δημοκρατικών κοινωνιών στην ΕΕ και στη βιωσιμότητα της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εάν οι πολίτες δεν γνωρίζουν τις αξίες, τα προνόμια, την πολιτική ιστορία, τη δομή της Ευρώπης και τα δικαιώματά τους ως πολίτες της ΕΕ, δεν θα είναι σε θέση να συμμετάσχουν στη δημοκρατική και πολιτική ζωή σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

3.3. Τι ορίζουμε ως Ενεργό Συμμετοχή των Πολιτών;

Η ενεργός συμμετοχή του πολίτη είναι μια ευρεία έννοια, δύσκολο να καθοριστεί αλλά ωστόσο, ζωτικής σημασίας για την ευημερία της κοινωνίας και των μελών της. Για να το πούμε απλά, έχει να κάνει με το να δίνουμε κάτι πίσω και να αναγνωρίσουμε ότι η κοινωνία και ο λαός της βρίσκονται συνεχώς σε μια σχέση αλληλεξάρτησης. Χωρίς την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και τη συμμετοχή των ανθρώπων, η δημοκρατία δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει σωστά και αποτελεσματικά.

Πηγή: Φωτογραφία από ray sangga kusuma στο Unsplash

Μια κοινωνία που ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή του πολίτη συμβάλλει στη δημιουργία της συνοχής της με βάση τις κοινές και θεμελιώδεις αξίες της δημοκρατίας, της ανεκτικότητας και της ελευθερίας, ενισχύοντας την αλληλεγγύη και τις τοπικές κοινότητες και καταπολεμώντας τον εξτρεμισμό, το μίσος και την ξеноφοβία. Εξ ορισμού, η συμμετοχική δημοκρατία απαιτεί την εμπλοκή των ανθρώπων και η συμμετοχή μπορεί να επιτευχθεί όχι μόνο με συμμετοχή σε πολιτικές οργανώσεις αλλά και με την υποστήριξη ενός καλή δράση με τη συμμετοχή σε εθελοντικές ενέργειες και γενικά με τη διατήρηση ενός συνεχούς διαλόγου με την κοινωνία και τους πολιτικούς / υπεύθυνους λήψης αποφάσεων που να βασίζεται στις θεμελιώδεις δημοκρατικές αξίες

Συνοψίζοντας την ιδέα της ενεργού συμμετοχής του πολίτη, θεωρείται ως μέσο για τη δημιουργία πολιτών με σταθερές δημοκρατικές αξίες που βασίζονται στην αλληλεγγύη, την κριτική σκέψη, την διαπολιτισμικότητα και την ανοχή, με βάση την αρχή του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· το να δώσει κάτι πίσω στην κοινωνία και να κατεδαφίζει τυχόν εμπόδια (Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, 2011).

3.4. Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στη βία αποτελεί απαράδεκτη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επίθεση στις δημοκρατικές αξίες των κοινωνιών μας. Η Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για την πρόληψη της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης, μαζί με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, την εκπαίδευση για την ειρήνη, την αγωγή στα μέσα επικοινωνίας και την εκπαίδευση για την ιθαγένεια (García López & Pašić, 2019).

Πηγή: Φωτογραφία από τον [Dimitris Vetsikas](#) από [Pixabay](#)

Το 2006, όλα τα κράτη μέλη της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών ανέπτυξαν ένα στρατηγικό πλαίσιο, την παγκόσμια αντιτρομοκρατική στρατηγική των Ηνωμένων Εθνών, η οποία είναι ένας μοναδικός μηχανισμός για την ενίσχυση των προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Ένας από τους κύριους τομείς στους οποίους επικεντρώνεται το στρατηγικό πλαίσιο είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους και η διασφάλιση του κράτους δικαίου ως θεμελιώδους βάσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (Singh, Kerr & Hamburger, 2016). Η διεθνής κοινότητα έχει εκφράσει όλο και περισσότερο τη συναίνεσή της σχετικά με την ανάγκη και τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα για τον σεβασμό και την εφαρμογή στην πράξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου.

Οι διατάξεις σχετικά με την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα έχουν ενσωματωθεί σε πολλά διεθνή όργανα και έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 1948 (άρθρο 26), τη διεθνή σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων του 1965 (άρθρο 7) , το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, 1966 (άρθρο 13) και πολλά άλλα.

Σύμφωνα με τις παραπάνω νομικές συμβάσεις και έγγραφα, η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορεί να οριστεί ως κάθε προσπάθεια εκμάθησης, εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενημέρωσης που στοχεύει στην οικοδόμηση μιας παγκόσμιας κουλτούρας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως:

(α) την ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,

(β) την πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και την αίσθηση της αξιοπρέπειάς της,

γ) την προώθηση της κατανόησης, της ανεκτικότητας, της ισότητας των φύλων και της φιλίας μεταξύ όλων των εθνών, των αυτόχθονων λαών και των μειονοτήτων,

δ) τη δυνατότητα όλων των προσώπων να συμμετέχουν αποτελεσματικά σε μια ελεύθερη και δημοκρατική κοινωνία που διέπεται από την αρχή του κράτους δικαίου,

(ε) την οικοδόμηση και διατήρηση της ειρήνης,

στ) την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής δικαιοσύνης με επίκεντρο τον άνθρωπο (Ηνωμένα Έθνη, 2012).

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Συμβούλιο της Ευρώπης διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και στην εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το Συμβούλιο της Ευρώπης που ενέκρινε το 2010 τον Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Εκπαίδευση για τη Δημοκρατία και την Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (2010), ορίζει την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα ως:

«Εκπαίδευση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, πρακτικές και δραστηριότητες που στοχεύουν, εξοπλίζοντας τους μαθητές με γνώσεις, δεξιότητες και κατανόηση και αναπτύσσοντας τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους, στην ενδυνάμωση των εκπαιδευομένων να συμβάλλουν στην οικοδόμηση και υπεράσπιση μιας παγκόσμιας κουλτούρας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με σκοπό την προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών».

Η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις:

- Μάθηση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις γνώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τι είναι, πώς διασφαλίζονται και προστατεύονται και πώς εφαρμόζονται εκτός ή εντός διαδικτύου.
- Η μάθηση μέσω των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αναγνωρίζοντας το πλαίσιο και τον τρόπο οργάνωσης και μεταλαμπάδευσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πρέπει να είναι συνεπής με τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. συμμετοχή, ελευθερία σκέψης και έκφρασης κλπ.) και να γνωρίζει ότι στην εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα η διαδικασία είναι τόσο σημαντική όσο το περιεχόμενο της μάθησης.
- Η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών για τους εκπαιδευόμενους ώστε να εφαρμόζουν τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη ζωή τους και να αναλαμβάνουν δράση μόνοι ή με άλλους για την προώθηση και υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2016).

3.5. Διδάσκοντας Κουλτούρα Ειρήνης

Η εκπαίδευση για την ειρήνη θα μπορούσε να οριστεί ως ένας διεπιστημονικός τομέας της εκπαίδευσης, ο στόχος του οποίου είναι η θεσμοποιημένη και μη διδασκαλία σχετικά με την ειρήνη και για την ειρήνη. Η εκπαίδευση για την ειρήνη στοχεύει να βοηθήσει τους μαθητές

να αποκτήσουν δεξιότητες για τη μη βίαιη επίλυση των συγκρούσεων και να ενισχύσουν αυτές τις δεξιότητες για ενεργό και υπεύθυνη δράση στην κοινωνία για την προώθηση των αξιών της ειρήνης. Ως εκ τούτου, σε αντίθεση με την έννοια της επίλυσης των συγκρούσεων, η οποία μπορεί να θεωρηθεί αναδρομική - προσπαθεί να λύσει μια σύγκρουση αφού έχει ήδη συμβεί - η ειρηνευτική εκπαίδευση έχει μια πιο διορατική προσέγγιση. Στόχος της είναι να αποτρέψει μια σύγκρουση εκ των προτέρων ή μάλλον να εκπαιδεύσει τα άτομα και μια κοινωνία για ειρηνική ύπαρξη με βάση τη μη βία, την ανεκτικότητα, την ισότητα, το σεβασμό των διαφορών και την κοινωνική δικαιοσύνη (Corkalo, 2019).

Η εκπαίδευση για την ειρήνη σε ένα αναγνωρισμένο πλαίσιο διεθνούς πολιτικής θεωρείται ως μέσο επίτευξης της ειρήνης και ανάπτυξης. Με δεδομένη τη δέσμευση της ΕΕ για την υλοποίηση στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και την ολοκληρωμένη προσέγγισή της στις εξωτερικές συγκρούσεις και την κρίση, η προώθηση της ειρηνευτικής εκπαίδευσης από την ΕΕ συνοπογράφει τη μακροπρόθεσμη δέσμευσή της για μεταρρυθμιστική οικοδόμηση της ειρήνης.

Συνολικά, η εκπαίδευση για την ειρήνη επικεντρώνεται στην προώθηση της μη χρήσης βίας και των συμμετοχικών μέσων μετασχηματισμού των συγκρούσεων για να διασφαλιστεί η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η εξάλειψη βίας και η ενεργός συμμετοχή ως θεμελιώδεις αρχές της κοινωνικής ζωής. Η ανατροφή σε ένα ειρηνικό περιβάλλον με αξίες της ειρηνευτικής εκπαίδευσης επιτρέπει στους νέους να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο και να μάθουν πώς να λύσουν τις διαφορές τους με μη βίαιο τρόπο, χωρίς να κάνουν χρήση άμεσης, διαρθρωτικής και πολιτιστικής βίας (Max & Sebastian, 2016).

Πηγή: Φωτογραφία από Alice Donovan Rouse στο Unsplash

3.6. Μελέτες Περιπτώσεων

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 1

Τίτλος	JOUONS LA CARTE DE LA FRATERNITE (ας παίξουμε την κάρτα αδελφότητας)
Οργανισμός	LA LIGUE DE L'ENSEIGNEMENT, Γαλλία
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Νέοι από τη Γαλλία, την Ισπανία, την Πολωνία και την Κροατία
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομέ νων των κενών)	Το έργο «ας παίξουμε την κάρτα αδελφότητας» είναι ένα έργο που υλοποιείται στη Γαλλία, την Ισπανία, την Πολωνία και την Κροατία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus +, εστιάζει στην ανάπτυξη των κοινωνικών ικανοτήτων - γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών που επιτρέπουν σε ένα άτομο να συμμετέχει ενεργά στην κοινωνία και να τηρεί τις δημοκρατικές αρχές - αποτελεί προϋπόθεση για την ενεργό, δημοκρατική και κοινωνική συμμετοχή των ανθρώπων στις κοινωνίες τους και συστατικό για την επίτευξη κοινωνικής δικαιοσύνης. Η εκπαίδευση στις αξίες συμβάλλει στην οικοδόμηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς βασισμένες στις κοινές αξίες της δημοκρατίας, της ανοχής και της ελευθερίας μέσω της ενίσχυσης της αλληλεγγύης και των τοπικών κοινοτήτων και της καταπολέμησης του εξτρεμισμού, του μίσους και της ξеноφοβίας. Η προώθηση της ισότητας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά είναι ένας από τους τέσσερις εκπαιδευτικούς στόχους που καθορίζονται στο στρατηγικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση 2020.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομέ νων των κενών)	Όλες οι εταίροι-οργανισμοί του έργου διαθέτουν εξαιρετικά μεγάλη εμπειρία στην εκπαίδευση ως μέσο για τη δημιουργία πολιτών με σταθερές δημοκρατικές αξίες που βασίζονται στην αλληλεγγύη, την κριτική σκέψη, την διαπολιτισμικότητα και την ανεκτικότητα και την εργασία, στον τομέα της εμπειρογνωμοσύνης, με βάση την αρχή της μη βίας, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την οικοδόμηση της ειρήνης συνδυάζοντας την εκπαίδευση, την έρευνα, την προάσπιση και τον ακτιβισμό. Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2017/2018 περίπου 150.000 μαθητές θα συμμετάσχουν στο έργο και θα στείλουν τις κάρτες τους.

Φωτογραφίες/ εικόνες	
Μελέτη Περίπτωσης Νο. 2	
Τίτλος	Integration of migrants and asylum seekers (Ενσωμάτωση των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο)
Οργανισμός	ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND (ABF)
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Περίπου 85.000 μετανάστες / αιτούντες άσυλο που ήρθαν στη Σουηδία το 2015 και όλο το προσωπικό της ABF.

Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομέ νων των κενών)	Η ABF είναι η μεγαλύτερη φιλελεύθερη εκπαιδευτική ένωση ενηλίκων της Σουηδίας και είναι μέλος του δικτύου SOLIDAR. Η συντομογραφία αντιπροσωπεύει την Arbetarnas Bildningsförbund (Εκπαιδευτική Ένωση Εργαζομένων). Η παροχή εκπαίδευσης πάνω στην αγωγή του πολίτη και την ιθαγένεια, και ιδίως των ευκαιριών μάθησης που συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών, πολιτικών και διαπολιτισμικών ικανοτήτων, είναι μία από τις βασικές προτεραιότητες της ABF. Κάθε υποκατάστημα της ABF κάνει τα ατομικά σχέδιά τους ανάλογα με τον αριθμό των μεταναστών / προσφύγων που λαμβάνουν στην περιοχή τους. Οι παρεχόμενες δραστηριότητες μπορεί να ποικίλουν, για παράδειγμα, μπορούν να ξεκινήσουν κύκλοι σπουδών στη σουηδική γλώσσα για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να ζουν στη σουηδική κοινότητα. Μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές οργανώνονται σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές και τη Σουηδική Υπηρεσία Μετανάστευσης. Βασική αρχή είναι να αυξηθεί η κοινωνική ένταξη των μεταναστών / αιτούντων άσυλο. Όσο γρηγορότερα οι μετανάστες / αιτούντες άσυλο ενσωματωθούν και βρουν εργασία, τόσο πιο γρήγορα μπορούν να υποστηρίξουν τους εαυτούς τους και να πληρώσουν φόρους. Επίσης παρέχεται βοήθεια τόσο στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων μέσω των κύκλων σπουδών όσο και στην παροχή εκπαίδευσης και / ή εργασίας. Πρόκειται για μια δήλωση δημοκρατίας και η οργάνωση θα εργαστεί ακόμη περισσότερο κατά της ξενοφοβίας. Η ABF συνεργάζεται επίσης με πολλούς οργανισμούς-μέλη. Συνολικά, η ABF προωθεί την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και πολιτικών ικανοτήτων μέσω των κύκλων σπουδών και επιτρέπει στα άτομα να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και να ακολουθούν τις δημοκρατικές αρχές. Η εκπαίδευση σε «αξίες» συμβάλλει στην οικοδόμηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς βασισμένες στις κοινές αξίες της δημοκρατίας, της ανοχής και της ελευθερίας μέσω της ενίσχυσης της αλληλεγγύης και των τοπικών κοινοτήτων και της καταπολέμησης του εξτρεμισμού, του μίσους και της ξενοφοβίας.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομέ νων των κενών)	Έχουμε ιστορίες για το πώς οι ντροπαλοί και ήσυχοι άνθρωποι απέκτησαν αυτοπεποίθηση και άρχισαν να σπουδάζουν σε κολλέγιο ή στο πανεπιστήμιο. Αυτοί που είχαν μάθει Σουηδικά βοήθησαν τους νέους μετανάστες / αιτούντες άσυλο σε νέους κύκλους σπουδών και για το λόγο αυτό τους βοήθησαν να ενταχθούν ταχύτερα στη σουηδική κοινωνία. Βοήθησαν τους νέους μετανάστες / αιτούντες άσυλο να αναζητήσουν εργασία και τους δίδαξαν πώς να πληρώσουν λογαριασμούς μέσω του Διαδικτύου και ούτω καθεξής. Η ABF έχει στρατολογήσει μόνο γυναίκες για ορισμένους κύκλους σπουδών όπου μπορούν να

	αποφασίσουν τα θέματα που θέλουν να μάθουν και να συζητήσουν.

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 3	
Τίτλος	INTEGRATED LEGAL AND SOCIAL ASSISTANCE SERVICES FOR THIRD-COUNTRY NATIONALS
Οργανισμός	CONNECT, Ρουμανία (formerly ADO SAH ROM)
Περίοδος	01/09/2012-30/06/2015
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	Η ομάδα στόχος του έργου αποτελούνταν από υπηκόους τρίτων χωρών (Υ.Τ.Χ.) με νόμιμη διαμονή στη Ρουμανία και μέλη οικογενειών υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς ρουμανική ιθαγένεια, με έδρα το Βουκουρέστι και τις επαρχίες Ilfov, Iasi, Constanta και Suceava και, κατόπιν αιτήματος, κάθε άλλη πόλη στη Ρουμανία. Απευθύνθηκε επίσης σε ευάλωτα άτομα στην ίδια γεωγραφική περιοχή.
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Ο συγκεκριμένος στόχος του έργου ήταν να αυξηθούν οι πιθανότητες των Υ.Τ.Χ. να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή, προσφέροντάς τους πακέτα ολοκληρωμένων υπηρεσιών που περιλαμβάνουν: • βελτίωση των δεξιοτήτων της ρουμανικής γλώσσας και της πολιτιστικής γνώσης • αύξηση της πρόσβασής τους στις δημόσιες υπηρεσίες (υγεία, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, αναγνώριση διπλωμάτων και προσόντων, ανεργία, κοινωνική βοήθεια κ.λπ.) • αποφυγή της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού και προστασία των ευάλωτων ομάδων, παρέχοντάς τους νομικές και κοινωνικές συμβουλές, καθώς και οικονομική ενίσχυση • αύξηση των δυνατοτήτων μακροπρόθεσμης οικονομικής και κοινωνικής ολοκλήρωσης, με παροχή νομικής και

	οικονομικής βοήθειας για την πρόσβαση σε καθεστώς μόνιμου κατοίκου ή ρουμανικής ιθαγένειας
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Το έργο υλοποιείται σε ετήσιες φάσεις. Η πρώτη φάση του έργου υλοποιήθηκε από την ADO SAH ROM στο Βουκουρέστι, μαζί με τους τρεις εταίρους της: την ADRA στη Suceava, το Κέντρο Πολιτικών Πόρων στην Κωνσταντζα και το Ίδρυμα Νεολαίας και Γυναικών στο Ιάσιο. Μερικά από τα κύρια αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν κατά την υλοποίηση του έργου είναι: • μαθήματα πολιτιστικής προσαρμογής και πολιτιστικές εκδηλώσεις για 195 δικαιούχους, πολιτιστικές δραστηριότητες γνωριμίας για 93 τελικούς δικαιούχους • προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε 113 τελικούς δικαιούχους • νομική συνδρομή για την αναγνώριση των διπλωμάτων σε 51 τελικούς δικαιούχους • υπηρεσίες κοινωνικής και νομικής βοήθειας σε 187 τελικούς δικαιούχους • υπηρεσίες πληροφόρησης, βοήθειας και παροχής συμβουλών για μακροχρόνια διαμονή και ρουμανική υπηκοότητα σε 67 άτομα • ενημέρωση και παροχή συμβουλών σχετικά με την αγορά εργασίας, την επαγγελματική κατάρτιση και την αναγνώριση των διπλωμάτων σε 207 άτομα • δημοσίευση ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για την απόκτηση ρουμανικής ιθαγένειας σε 800 αντίτυπα, διαθέσιμα επίσης στο διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ & ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

4.1. Αθλητική και Εθελοντική Προσέγγιση ως Μέσο Ένταξης

Σε διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ, χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι σχετικά με τον εθελοντισμό (π.χ. εθελοντική εργασία και εμπλοκή των πολιτών). Γενικά, ο «εθελοντισμός» αναφέρεται σε μια δραστηριότητα που έχει αναληφθεί ως αποτέλεσμα του ίδιου του εσωτερικού κινήτρου, με βάση τις δικές του αποφάσεις, χωρίς πληρωμή και όχι για οικονομικό κέρδος. Αυτό το έργο αναλαμβάνεται προς όφελος της κοινωνίας, της τοπικής κοινότητας, του περιβάλλοντος ή υποστηρίζοντας έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό ή μια πρωτοβουλία που ξεκίνησε για παράδειγμα μια τοπική κοινότητα (βλ. BMASK 2009, 12, Angermann / Sittermann 2010, 2). Κοινός στόχος πολιτικής είναι να διευκολυνθεί η κοινωνική ένταξη των μειονοτήτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων σε ενώσεις και εθελοντικές οργανώσεις.

Έχει υποστηριχθεί ότι η συμμετοχή σε εθελοντικές οργανώσεις μπορεί να προάγει την κοινωνική ένταξη και το κοινοτικό πνεύμα· για παράδειγμα, υπάρχουν στοιχεία ότι τα μέλη των οργανώσεων παρουσιάζουν ισχυρότερες δημοκρατικές συμπεριφορές και συμμετέχουν στις εκλογές συχνότερα από αυτούς που δεν είναι μέλη (Hooghe and Stolle, 2003, σ.10). Επιπλέον, υποστηρίχθηκε ότι με τη συμμετοχή σε εθελοντικές ενώσεις, όπου τα άτομα συναντώνται και αλληλεπιδρούν επί ίσοις όροις μεταξύ τους, παράγεται κοινωνικό κεφάλαιο και ότι οι θετικές κοινωνικές εμπειρίες στη συνέχεια «μεταφέρονται» για να επωφεληθεί και η γύρω κοινωνία (Mohan and Mohan, 2002, σελ.194).

Υπάρχει μια τεράστια έρευνα σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους οι μη κερδοσκοπικοί και εθελοντικοί οργανισμοί συνεργάζονται για την παροχή υπηρεσιών αθλητισμού και ψυχαγωγίας σε μειονεκτούσες ομάδες (Cassity & Gow, 2005, Miller, Mitchell & Brown 2005) και το πώς οι επαγγελματίες της διαχείρισης του αθλητισμού και οι ακαδημαϊκοί μπορούν να μελετήσουν τις ευρύτερες κοινωνικές επιπτώσεις που έχει η ενασχόληση με τον αθλητισμό (Chalip, 2006)

4.2. Αθλητισμός για Όλους ως Μέσο Ένταξης

Το "White Paper" για τον Αθλητισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύθηκε το 2007 τονίζει τη σημασία του αθλητισμού για μια ενεργό κοινωνία πολιτών. Το έγγραφο αναφέρει ότι "η συμμετοχή σε μια ομάδα, οι αρχές όπως το δίκαιο παιχνίδι, η συμμόρφωση με τους κανόνες του παιχνιδιού, ο σεβασμός προς τους άλλους, η αλληλεγγύη και η πειθαρχία, καθώς και η οργάνωση ερασιτεχνικού αθλητισμού από μη κερδοσκοπικούς συλλόγους και ο εθελοντισμός ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών" (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2007α, 13).

Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη σε ολόκληρη την Ευρώπη αναγνωρίζουν τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο αθλητισμός στη διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης, μέχρι σήμερα δεν έχουν διερευνηθεί οι ερευνητικές μελέτες σχετικά με τον ρόλο του αθλητισμού στην κοινοτική ανάπτυξη και στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης. Ωστόσο, η έρευνα δείχνει ότι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τις περιθωριοποιημένες ομάδες είναι η εξεύρεση μιας κοινότητας από την οποία θα αναγνωρίζεται και στην οποία θα ανήκει (Cassity & Gow, 2005).

Η συμμετοχή σε μια κοινότητα είναι μια αίσθηση ότι ένα άτομο έχει επενδύσει ένα κομμάτι του εαυτού του για να γίνει μέλος κάπου και ως εκ τούτου έχει δικαίωμα να ανήκει και να είναι μέρος αυτού του περιβάλλοντος (Skinner, Zakus, & Edwards, 2005). Με την ένταξη έρχονται

όρια: αυτά τα όρια δίνουν στα μέλη τη συναισθηματική ασφάλεια που είναι απαραίτητη για τις ανάγκες και τα συναισθήματα που πρέπει να αποκαλυφθούν προκειμένου να έλθουν κοντά. Η κοινωνική ταυτότητα και το να ανήκεις σε μία κοινότητα αποτελεί ένα μη από όφελος από τη συμμετοχή στον αθλητισμό (Collins & Kay, 2003). Ο αθλητισμός παρέχει οφέλη όπως βελτιωμένη αυτοεκτίμηση, ταυτότητα και ενότητα της κοινότητας και μπορεί να διευκολύνει την ανάπτυξη της και την κοινωνική ένταξη (Vail, 2007).

Ο Αθλητισμός για Όλους έχει τη δύναμη να κάνει μια αλλαγή, να κάνει τον κόσμο ένα καλύτερο μέρος, να συμβάλει στην επίλυση των προβλημάτων του κόσμου, όπως τίποτα άλλο δε μπορεί. Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται για να παίξουν, και το παιχνίδι, σε όλες τις φυσικές του μορφές, είναι κατανοητό από όλους τους ανθρώπους. Διασχίζει τα όρια της φυλής, της θρησκείας, του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ηλικίας, της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, της γεωγραφικής θέσης και των σωματικών ή πνευματικών ικανοτήτων και δημιουργεί γέφυρες και δεσμούς μεταξύ των ανθρώπων. Αυξάνει τη φυσική, ψυχική και κοινωνική υγεία, μειώνει το περιβαλλοντικό και οικονομικό κόστος, διατηρεί την πολιτιστική ποικιλομορφία και δημιουργεί ειρήνη. Είναι ένα βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και ένα ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση των μεγαλύτερων παγκόσμιων προκλήσεων στις μέρες μας (The Association for International Sport for All - TARISA).

4.3. Εκπαίδευση μέσα από τον Αθλητισμό ως Μέσο Ένταξης

Η αντίληψη ότι ο αθλητισμός παρέχει κατάλληλα πλαίσια για την προώθηση της κοινωνικής ανάπτυξης της νεολαίας έχει οδηγήσει στη διαμόρφωση διαφόρων προγραμμάτων που στοχεύουν στη χρήση διαφορετικών μορφών σωματικής άσκησης ως εργαλεία για την ανάπτυξη πολύτιμων γνώσεων και δεξιοτήτων (Cameron and MacDougall 2000, Morris et al. 2003, Sandford et al., 2006).

Τα Ηνωμένα Έθνη δηλώνουν ότι «Από την ίδια τη φύση του ο αθλητισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τη συμμετοχή. Πρόκειται για την ένταξη και την ιθαγένεια. Ο αθλητισμός φέρνει μαζί τα άτομα και τις κοινότητες, τονίζοντας τα κοινά σημεία και γεφυρώντας τις πολιτιστικές ή εθνικές διαφορές. Ο αθλητισμός παρέχει ένα πλαίσιο για την εκμάθηση δεξιοτήτων όπως η πειθαρχία, η εμπιστοσύνη και η ηγεσία και διδάσκει βασικές αρχές όπως η ανοχή, η συνεργασία και ο σεβασμός. Ο αθλητισμός διδάσκει την αξία της προσπάθειας και το πώς να διαχειριστεί κάποιος τη νίκη καθώς και την ήττα. Όταν αυτές οι θετικές πτυχές του αθλητισμού τονίζονται, ο αθλητισμός γίνεται ένα ισχυρό όχημα μέσω του οποίου τα Ηνωμένα Έθνη μπορούν να εργαστούν για την επίτευξη των στόχων τους» (Inter-Agency των Ηνωμένων Εθνών, Hartmann, D, Kwauk, C. (2011) Μια Επισκόπηση, Κριτική και Ανασυγκρότηση, Περιοδικό Αθλητισμού και Κοινωνικών Θεμάτων, 35 (3) 284-305).

Η προσέγγιση του ίδιου του ETS συνίσταται στην ενσωμάτωση και την εφαρμογή αθλητικών στοιχείων που θα χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικό σκοπό για την αντιμετώπιση ενός κοινωνικού θέματος, την ανάπτυξη κοινωνικών ικανοτήτων και την πρόκληση ενός διαρκούς κοινωνικού μετασχηματισμού. Η όλη εκπαιδευτική διαδικασία προγραμματίζεται και προετοιμάζεται και μετά από αυτό αναμένονται σαφή, ρεαλιστικά και μετρήσιμα αποτελέσματα.

Το ETS είναι μια μη τυπική εκπαιδευτική προσέγγιση που ασχολείται με τον αθλητισμό και τις σωματικές δραστηριότητες και η οποία αναφέρεται στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων

ατόμων και ομάδων προκειμένου να συμβάλει στην προσωπική ανάπτυξη και τον βιώσιμο κοινωνικό μετασχηματισμό.

Το ETS δημιουργεί υπαρκτή μάθηση μεταξύ των ανθρώπων. Μέσω του ETS αναμένεται να συμβεί μια διαρκής κοινωνική αλλαγή. Επιδιώκει να ενισχύσει την ενδυνάμωση και να προκαλέσει έναν βιώσιμο κοινωνικό μετασχηματισμό.

4.4. Κριτική Σκέψη ως Μέσο Ένταξης

Ένας από τους λόγους για τους οποίους το ETS είναι ένα αποτελεσματικό μέσο είναι το γεγονός ότι ενθαρρύνει τη δημιουργία θετικής δυναμικής ομάδας όπου η διαδικασία εκμάθησης μπορεί να εφαρμοστεί με επιτυχία. Συμμετέχοντας σε συνεταιριστικές εμπειρίες, οι νέοι ενθαρρύνονται να μαθαίνουν μέσω της αφομοίωσης των ιδεών τους και της δημιουργίας νέων γνώσεων μέσω αλληλεπίδρασης με άλλους. Η ενίσχυση της δυναμικής των ομάδων στον τομέα του εθελοντισμού, ειδικά όταν απευθύνεται σε συγκεκριμένες μειονεκτούσες ομάδες απαιτεί δεξιότητες κριτικής σκέψης από όλα τα μέλη.

Η κριτική σκέψη είναι η διανοητικά πειθαρχημένη διαδικασία ενεργητικής και τεκμηριωμένης εννοιοποίησης, εφαρμογής, ανάλυσης, σύνθεσης και / ή αξιολόγησης πληροφοριών που συλλέγονται από παρατήρηση, εμπειρία, προβληματισμό, συλλογιστική ή επικοινωνία ως οδηγός για πίστη και δράση. Στην υποδειγματική της μορφή, βασίζεται σε καθολικές πνευματικές αξίες που ξεπερνούν τις διαφορές των θεμάτων: σαφήνεια, ακρίβεια, συνοχή, συνάφεια, υγιή αποδεικτικά στοιχεία, καλούς λόγους, βάθος, εύρος και δικαιοσύνη.

Ο καθένας σκέφτεται· είναι η φύση μας να το πράττουμε. Αλλά ένα μεγάλο μέρος της σκέψης μας, που αφέθηκε στη μοίρα του, είναι παραμορφωμένο, στενό, απρόσφορο ή προκατειλημμένο και βασισμένο σε στερεότυπα. Ωστόσο, η ποιότητα της ζωής μας και αυτό που παράγουμε, κατασκευάζουμε ή δημιουργούμε εξαρτάται ακριβώς από την ποιότητα της σκέψης μας. Η πρόχειρη σκέψη είναι δαπανηρή, τόσο σε χρήμα όσο και σε ποιότητα ζωής. Ωστόσο, η αριστεία στη σκέψη πρέπει να καλλιεργείται συστηματικά.

Κριτική σκέψη είναι αυτός ο τρόπος σκέψης - για οποιοδήποτε θέμα, περιεχόμενο ή πρόβλημα - στον οποίο ο στοχαστής βελτιώνει την ποιότητα της σκέψης του, αναλαμβάνοντας επιδέξια την ευθύνη των δομών που είναι έμφυτη στη σκέψη και την επιβολή πνευματικών προτύπων σε αυτή.

Ένας καλά καλλιεργημένος κριτικός στοχαστής:

- εγείρει ζωτικά ερωτήματα και προβλήματα, διατυπώνοντάς τα με σαφήνεια και ακρίβεια.
- συλλέγει και αξιολογεί τις σχετικές πληροφορίες, χρησιμοποιώντας αφηρημένες ιδέες για να τις ερμηνεύσει αποτελεσματικά, οδηγείται σε καλά αιτιολογημένα συμπεράσματα και λύσεις, τα δοκιμάζει σε σχέση με σχετικά κριτήρια και πρότυπα.
- σκέφτεται ανοιχτά μέσα σε εναλλακτικά συστήματα σκέψης, αναγνωρίζοντας και αξιολογώντας, ανάλογα με τις ανάγκες, τις υποθέσεις, τις επιπτώσεις και τις πρακτικές συνέπειες και
- επικοινωνεί αποτελεσματικά με τους άλλους για την εξεύρεση λύσεων σε σύνθετα προβλήματα.

4.5. Διαπολιτισμικός Διάλογος ως Μέσο Ένταξης

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ανομοιογένεια των μεικτών ομάδων και των πλαισίων μπορεί εύκολα να εξομαλυνθεί από την παρουσία του διαπολιτισμικού διαλόγου, ένα ζήτημα που αποτελεί επίκεντρο προσοχής για τα ευρωπαϊκά κράτη μέλη. Ο αυξημένος αριθμός σχέσεων μεταξύ διαφορετικών ομάδων στις ευρωπαϊκές πόλεις έχει οδηγήσει στην εμφάνιση διαφόρων τύπων συγκρούσεων, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το πλαίσιο προβληματισμού σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο διανοητικός διάλογος μπορεί να προωθήσει την κοινωνική ένταξη. Ωστόσο, οι διαπολιτισμικές πολιτικές έχουν επικεντρωθεί μόνο στην προώθηση της έκφρασης του πολιτισμικού περιβάλλοντος και των παραδόσεων αντί να επικεντρώνονται στα εργαλεία για την αποφυγή της κοινωνικής περιθωριοποίησης των μειονοτικών ομάδων. Οι διαπολιτισμικές πολιτικές άρχισαν μόλις πρόσφατα να θεωρούνται ως εργαλεία για την αντιμετώπιση των αρνητικών αντιλήψεων έναντι των περιθωριοποιημένων ομάδων και των αρνητικών επιπτώσεών τους στις συνθήκες διαβίωσης των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και της κοινωνικής ένταξης γενικότερα (Alexander, 2004, Wilk-Vos, 2010).

Τα σημαντικότερα έγγραφα που πρέπει να εξεταστούν σε αυτό το σημείο προωθούνται από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανάπτυξη του διαπολιτισμικού διαλόγου "(2005), όπου ο διαπολιτισμικός λόγος απεικονίζεται ως εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίλυση των συγκρούσεων. Δεύτερον, είναι το «White Paper για τον Διαπολιτισμικό Διάλογο» (2008). Το παρόν έγγραφο ορίζει τον διαπολιτισμικό διάλογο ως "ανοικτή και σεβαστή ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων και ομάδων με διαφορετικό εθνικό, πολιτιστικό, θρησκευτικό και γλωσσικό υπόβαθρο και κληρονομιά με βάση την αμοιβαία κατανόηση και σεβασμό" (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2008 σ.17).

4.6. Μελέτες Περιπτώσεων

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 1	
Τίτλος	Young Ambassadors for Sport and Volunteering/Νέοι Πρέσβεις για τον Αθλητισμό και τον Εθελοντισμό
Οργανισμός	Mine Vaganti NGO, MV International
Περίοδος	Αρχή: 01-01-2017 – Τέλος: 31-12-2018
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	20 νέοι Εθελοντές Αθλητικοί Πρέσβεις από τη Δανία (TIK Volley), τη Βουλγαρία (BulSport) και την Πολωνία (Περιφερειακό Κέντρο Εθελοντισμού του Kielce)
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες)	Το έργο συνίσταται σε μια μικρή συνεργατική συνεργασία για τη δημιουργία μιας ομάδας 20 Πρέσβων Εθελοντών Αθλητισμού, οι οποίοι στη συνέχεια θα λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο, με την υποστήριξη των οργανισμών. Οι "Εθελοντές Πρέσβεις του Αθλητισμού" θα εκπαιδεύονται για την

συμπεριλαμβανομένων των κενών)	ευαισθητοποίηση σχετικά με τον υγιεινό τρόπο ζωής, την προώθηση του αθλητικού πολιτισμού και των εθελοντικών δραστηριοτήτων στον αθλητισμό, καθώς και για την αύξηση της συμμετοχής στον εθελοντισμό και την ισότιμη πρόσβαση στον αθλητισμό για όλους. Οι οργανώσεις, μέσω των Πρέσβων Εθελοντών Αθλητισμού, θα παραδίνουν δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της σωματικής άσκησης που ενισχύει την υγεία μέσω της αυξημένης συμμετοχής και της ισότιμης πρόσβασης στον αθλητισμό για όλους.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Η συμμετοχή των εθελοντών στον αθλητισμό αποτελεί βασικό παράγοντα για την επιτυχία και τη βιωσιμότητα των αθλητικών σωματείων, των οργανώσεων και των εκδηλώσεων. Οι αθλητικές οργανώσεις και οι σύλλογοι σε όλη την Ευρώπη διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ενθάρρυνση και τη δέσμευση των ανθρώπων να αποκτήσουν σωματική δραστηριότητα. Δυστυχώς, το επίπεδο συμμετοχής των πολιτών σε εθελοντικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον αθλητισμό διατρέχει κίνδυνο. Μια βαρομετρική έρευνα της ΕΕ δείχνει ότι γενικά μόνο το 7% των πολιτών της ΕΕ συμμετέχουν σε εθελοντικές αθλητικές δραστηριότητες.
Αναφορές (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Στις 17 Δεκεμβρίου 2017 στην Εθνική Ακαδημία Αθλητισμού "Vasil Levski" συντονίστηκε ένα χριστουγεννιάτικο τουρνουά για παιδιά σε στίβο και αθλήματα σε γήπεδο. Η εκδήλωση διοργανώθηκε για να τιμήσει τη Διεθνή Ημέρα Εθελοντισμού με εθελοντική δραστηριότητα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν περισσότερα από 60 παιδιά και περισσότεροι από 20 εθελοντές. Η εκδήλωση διοργανώνεται από το Τμήμα Στίβου και Αθλητισμού της Εθνικής Αθλητικής Ακαδημίας "Vasil Levski", του Αθλητικού Ομίλου "CLASA" και του "Βουλγαρικού Αθλητικού Συλλόγου". Η Mine Vaganti MKO συντόνισε ένα Αθλητικό Πρόγραμμα Συνεργατικής Σύμπραξης σε τοπικό επίπεδο για τα τοπικά σχολεία του Sassari (Liceo Classico Azuni) και της Olbia (IIS Amsicora), όπου τα εργαστήρια καθοδηγούνταν από Ιταλούς πρεσβευτές. http://sportvolunteers.eu/ https://minevaganti.org/collaborative-partnership-sport-yasv/

Φωτογραφίες/ εικόνες	<i>The YASV Ambassadors</i>

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 2	
Τίτλος	Inclusion Through Sport:(Capacity Building)/ Ένταξη μέσω Αθλητισμού (Ανάπτυξη Ικανοτήτων)
Οργανισμός	Mine Vaganti NGO, MV International
Περίοδος	Αρχή: 01-03-2016 - Τέλος: 28-02-2018
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	12 εταίροι από 4 ηπείρους: Ιταλία (ΜΚΟ Mine Vaganti), Βουλγαρία (Sporten Klub Chempigyns Faktori), Κένυα (DAAC International), Σενεγάλη (GNO FAR), Καμερούν (Global Compassion), Φιλιππίνες (Πανεπιστήμιο Παλαουάν), Χονγκ Κονγκ-Κίνα (Ομοσπονδία Γυμναστικής του Χονγκ Κονγκ), Ινδία (Εκπαιδευτική Εταιρεία Baba Bhagwan Dass), Γουατεμάλα (Techo – Guatemala), Περού και Αργεντινή (Circulo Raices Sardas)
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες)	Το πρόγραμμα "Ενσωμάτωση μέσω του αθλητισμού" (ITS) αποσκοπεί στην ενθάρρυνση του αθλητισμού ως εργαλείου ένταξης, στην επίλυση διαπροσωπικών συγκρούσεων μεταξύ των νέων, στην προώθηση της ανεκτικότητας και στην παροχή

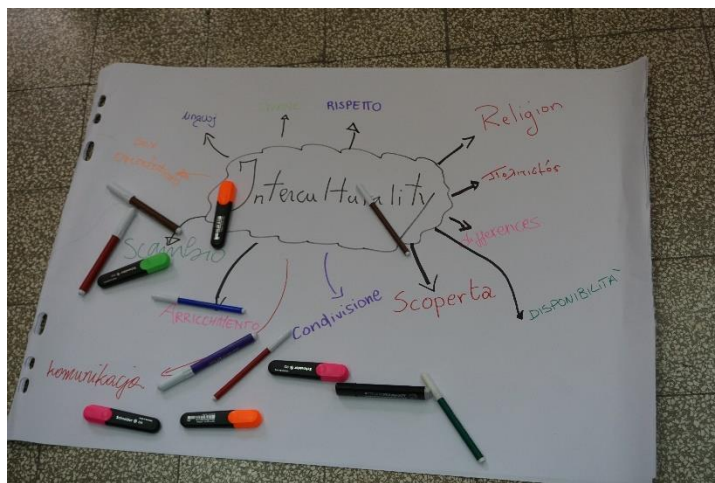
συμπεριλαμβανομένων των κενών)	βοήθειας στους νέους για την κατανόηση των θεμάτων της διαφορετικότητας μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Τον Ιούλιο του 2016, ο Gno Far με τον πρόεδρο Bouba Dieme φιλοξένησε το Σεμινάριο του έργου «Ενσωμάτωση μέσω του αθλητισμού» στο Ziguinchor (Σενεγάλη), υποστηρίζοντας την ομάδα των 12 ατόμων να μοιραστεί τις βέλτιστες πρακτικές και να επεξεργαστεί τη μορφή του εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι συμμετέχοντες υλοποίησαν 3 δραστηριότητες εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού με περισσότερους από 100 νέους από το σχολείο εντός 4 ημερών. Η ομάδα γνώρισε τον πολιτισμό της Σενεγάλης και προσάρμοσε τις συνεδρίες του προγράμματος κατάρτισης σύμφωνα με την τοπική πραγματικότητα. 24 εργαζόμενοι για τη νεολαία συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατάρτισης στο Μπουένος Άιρες (Αργεντινή) τον Σεπτέμβριο του 2016. Έμαθαν πώς να χρησιμοποιήσουν τη μεθοδολογία της εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού στην κανονική τους εργασία. Οι συνεδρίες του ETS πραγματοποιήθηκαν για την πρακτική εφαρμογή της μεθοδολογίας. Εργάστηκαν επίσης στο σχεδιασμό του εκπαιδευτικού προγράμματος. Όλοι οι συμμετέχοντες διοργάνωσαν εκδηλώσεις παρακολούθησης στους οργανισμούς αποστολής τους. Η πνευματικά αποτελέσματα του Inclusion Through Sport είναι ένα format TC, ένα Toolkit των καλύτερων πρακτικών ITS: http://its-project.com/wp-content/uploads/2017/03/Format-TC-Proofread-and-Edited-Latest.pdf http://its-project.com/wp-content/uploads/2017/03/Handbook-ITS-FINAL.pdf http://its-project.com/
Αναφορές	Μη διαθέσιμες
Φωτογραφίες/ εικόνες	

	<i>Inclusion Through Sport- Job Shadowing in Senegal</i> <i>Inclusion Through Sport- Seminar in Senegal</i>

Μελέτη Περίπτωσης Νο. 3	
Τίτλος	Ti vedo, ti sento, ti parlo – III edizione/ Σας βλέπω, σας ακούω, σας μιλάω
Οργανισμός	Mine Vaganti NGO, MV International
Περίοδος	Μάρτιος-Δεκέμβριος 2018
Ομάδα στόχος / Επωφελούμενοι	300 άτομα μεταξύ οποίων νέοι, ντόπιοι και μετανάστες, 15-30 ετών.
Περιγραφή (Μέχρι 2000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Ο τρίτος κύκλος σκοπεύει να συνεχίσει και να ενσωματώσει τη σημαντική πορεία που αναπτύχθηκε με προηγούμενες εκδόσεις του έργου για την εξάλειψη των στερεοτύπων στη νεολαία και την ευαισθητοποίηση για τη δημιουργία μιας οδού ένταξης για τους μετανάστες και την ενσωμάτωση της εκπαιδευτικής διάστασης της εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού (ETS) . Φάση 1: προπαρασκευαστικές δραστηριότητες. Μαθήματα διάρκειας 6 ημερών, στις τρεις εμπλεκόμενες πόλεις, με στόχο τη μεταφορά γνώσεων και μέσων για την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου μέσω της εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού και της μη τυπικής εκπαίδευσης. Φάση 2: Εφαρμογή 20 εργαστηρίων, 1:30 ώρες το καθένα στους εταίρους του εκπαιδευτικού ιδρύματος με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων φοιτητών στο θέμα της πολιτιστικής ολοκλήρωσης. 6 εργαστήρια θα επικεντρωθούν στο ETS, ενώ τα άλλα 6 θα είναι αφιερωμένα στο NFE. Θα δημιουργηθούν βίντεο, κόμικς, προϊόντα τέχνης και ένα εγχειρίδιο ένταξης για νέους υποψήφιους μέσω του NFE και του ETS.

	Φάση 3: Διάδοση μιας Εκδήλωσης Λήξης (Let's Pass the Ball) προκειμένου να μεγιστοποιήσουμε τις επιπτώσεις στην τοπική πραγματικότητα και να επεξεργαστούμε τα μελλοντικά προγράμματα με τους εμπλεκόμενους παράγοντες.
Εξελίξεις και αποτελέσματα που επιτευχθήκαν (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Ένας οδηγός καλών πρακτικών για την κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού για τους μετανάστες στη Σαρδηνία. Μια φωτογραφία-ιστορία σε ψηφιακή μορφή. Μια ομάδα Facebook και ένα κανάλι του YouTube για τη διάδοση του έργου και για την ανταλλαγή υλικού και εργαλείων του NFE / ETS.
Αναφορές (Μέχρι 1000 χαρακτήρες συμπεριλαμβανομένων των κενών)	Μέσα από τις δραστηριότητες του προγράμματος, οι εκπαιδευτές και οι παράγοντες διευκόλυνσης μεταβίβασαν τις βασικές ικανότητες πάνω στο NFE και στο ETS με σκοπό την κοινωνική ένταξη όχι μόνο στους νέους αλλά και στους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στα σχολεία των εταιρών οργανισμών, ώστε να χρησιμοποιήσουν την ίδια τη μεθοδολογία το μέλλον. https://minevaganti.org/it/8x1000-valdese-ti-vedo-ti-sento-ti-parlo-3/

Φωτογραφίες/
εικόνες

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Brainstorming: Το Brainstorming είναι το όνομα που δίνεται σε μια κατάσταση όπου μια ομάδα ανθρώπων συναντιέται για να δημιουργήσει νέες ιδέες γύρω από ένα συγκεκριμένο πεδίο ενδιαφέροντος. Χρησιμοποιώντας κανόνες που καταργούν τις αναστολές, οι άνθρωποι είναι σε θέση να σκέπτονται πιο ελεύθερα και να μετακινούνται σε νέους τομείς σκέψης και έτσι να δημιουργούν πολλές νέες ιδέες και λύσεις. Οι συμμετέχοντες εκφράζουν τις ιδέες όπως συμβαίνουν σε αυτούς και στη συνέχεια χτίζουν πάνω στις ιδέες που έθεσαν οι άλλοι. Όλες οι ιδέες σημειώνονται και δεν επικρίνονται. Μόνο όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία προβληματισμού, αξιολογούνται οι ιδέες.

Δημοκρατικός πολιτισμός: Ορίζεται ως η επιθυμία και η ικανότητα των ατόμων ενός πληθυσμού να συμμετέχουν ενεργά, ατομικά και από κοινού, στην κυβέρνηση των δημοσίων υποθέσεων που τους αφορούν. Η ύπαρξη ενός δημοκρατικού πολιτισμού μέσα σε ένα πληθυσμό χαρακτηρίζεται από την ενεργό, αποτελεσματική και διαρκή συμβολή των μελών της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη: του κοινού καλού, των όρων της «συντροφιάς» και της ανάληψης συλλογικών αποφάσεων.

Ανθρώπινα δικαιώματα: Πρόκειται για δικαιώματα εγγενή σε όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από τη φυλή, το φύλο, την εθνικότητα, την εθνότητα, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή οποιοδήποτε άλλο καθεστώς. Τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνουν το δικαίωμα στη ζωή και την ελευθερία, την απαλλαγή από τη σκλαβιά και τα βασανιστήρια, την ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα στην εργασία, την εκπαίδευση και πολλά άλλα. Ο καθένας δικαιούται τα δικαιώματα αυτά χωρίς διακρίσεις.

Περιθωριοποίηση: Η διαδικασία κατά την οποία λόγω μικρότερης σημασίας σε κάτι ή κάποιον αυτός/αυτή οδηγείται στην απομάκρυνση από την εσωτερική λειτουργία της ομάδας. Ένα κοινωνικό φαινόμενο που αποκλείει μια μειονότητα, μια υποομάδα ή ανεπιθύμητα άτομα αγνοώντας τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τις προσδοκίες τους.

Μειονότητα: Υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι εθνικές μειονότητες διαχειρίζονται λιγότερους πόρους και λιγότερη εξουσία για να επιβάλλουν τα συμφέροντά τους από ό, τι ο πληθυσμός της πλειοψηφίας. Όταν πρόκειται να περιγράψουμε ανθρώπους που δεν μοιράζονται τα προνόμια του πληθυσμού της πλειονότητας, ο όρος αυτός φαίνεται να είναι πιο κατάλληλος από τον όρο του «μεταναστευτικού υπόβαθρου».

Ριζοσπαστικοποίηση: Δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτός ορισμός της ριζοσπαστικοποίησης που να οδηγεί σε βία. Ωστόσο, το Κέντρο για την Πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στην βία (CPRLV) το ορίζει ως εξής: μια διαδικασία με την οποία οι άνθρωποι υιοθετούν συστήματα ακραίων πεποιθήσεων - συμπεριλαμβανομένης της προθυμίας χρήσης, ενθάρρυνσης ή διευκόλυνσης της βίας, με στόχο την προώθηση μιας ιδεολογίας, ή ως μέσο κοινωνικού μετασχηματισμού. Η καρδιά της διαδικασίας ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στη βία είναι μια δυναμική που ενέχει άτομα που αποσπώνται από τους δεσμούς με εκείνους που ανήκουν στο άμεσο περιβάλλον τους (οικογένεια, φίλοι, συναδέλφους κ.λπ.) και προχωρούν σε ένα ριζοσπαστικό μονοπάτι που μπορεί τελικά να οδηγήσει σε βία.

Ριζοσπαστισμός: Στην πολιτική επιστήμη, ο όρος ριζοσπαστισμός είναι η πεποίθηση ότι η κοινωνία πρέπει να αλλάξει και ότι οι αλλαγές αυτές είναι δυνατές μόνο με επαναστατικά μέσα. Η λέξη ριζοσπαστισμός προέρχεται από το λατινικό "radicalis", "χωρίς ή με ρίζες", ο οποίος με τη σειρά του προέκυψε από το "radix", ή "ρίζα". Τόσο ο ριζικός όσο και ο ριζοσπαστισμός εξήλθαν από την ιδέα ότι η πολιτική αλλαγή πρέπει να «προέλθει από τη ρίζα» ή την πολύ βασική πηγή της κοινωνίας.

Κοινωνικό κεφάλαιο: Μπορεί να οριστεί ως οι κοινωνικές επαφές και πόροι που γίνονται προσιτοί στους ανθρώπους μέσω κοινωνικών σχέσεων και δικτύων.

Κοινωνική ένταξη: Μπορεί να οριστεί με όρους συσχέτισης, ως μια αίσθηση κοινωνικής αποδοχής.

Οι εικαστικές τέχνες: Είναι μορφές τέχνης όπως η ζωγραφική σε πίνακα, η ζωγραφική σε χαρτί, η εκτύπωση, η γλυπτική, η κεραμική, η φωτογραφία, το βίντεο, η σκηνοθεσία, ο σχεδιασμός, η τέχνη του υφάσματος και η αρχιτεκτονική. Πολλοί καλλιτεχνικοί κλάδοι όπως οι τέχνες του θεάματος, η εννοιολογική τέχνη, οι κλωστοϋφαντουργικές τέχνες περιλαμβάνουν επίσης πτυχές εικαστικών τεχνών καθώς και τέχνες άλλων μορφών. Επίσης στις εικαστικές τέχνες περιλαμβάνονται οι εφαρμοσμένες τέχνες όπως ο βιομηχανικός σχεδιασμός, ο γραφικός σχεδιασμός, το σχέδιο μόδας, ο σχεδιασμός εσωτερικών χώρων και η τέχνη της διακόσμησης (Wikipedia, 2019)

Το «White Paper» για τον αθλητισμό: Είναι η πρώτη ευρεία ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τον αθλητισμό. Καθορίζει στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τον ρόλο του αθλητισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση"

Visual Storytelling (οπτική αφήγηση): Είναι μια ιστορία που λέγεται κυρίως μέσω της χρήσης οπτικών μέσων. Η ιστορία μπορεί να ειπωθεί χρησιμοποιώντας ακόμα φωτογραφία, εικονογράφιση ή βίντεο, και μπορεί να ενισχυθεί με γραφικά, μουσική, φωνή και άλλα ηχητικά μέσα (Wikipedia, 2019).

ΠΗΓΕΣ

Βιβλιογραφία

- Couch, J. (2007). Mind the gap: Considering the participation of refugee young people. *Youth Studies Australia*, 26 (4), 37-44.
- Cristina De Milano; (2008) ; *Musei e società: una sfida da raccogliere*; Retrived from <http://www.anms.it/upload/rivistefiles/403.PDF>
- Elaine McGregor and Nora Ragab; *The Role of Culture and the Arts in the Integration of Refugees and Migrants 2016*Roy, D., & Dock, C. (2014). Dyspraxia, drama and masks: Applying the school curriculum as therapy. *Journal of Applied Arts & Health*, 5(3), 369-375.
- Katja Thoring, Roland M. Mueller *THE ROLE OF ROLE-PLAY: INTANGIBLE SYSTEMS REPRESENTATIONS FOR BUSINESS INNOVATIONS*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/234066094_THE_ROLE_OF_ROLE-PLAY_INTANGIBLE_SYSTEMSREPRESENTATIONS_FOR_BUSINESS_INNOVATIONS/link/09e4150ecbff9876dc000000/download
- Ladousse, G.P. (1987). Role play. New York: Oxford University Press
- Matray, L. (2016). Public space, urban art and social inclusion: A Street Art festival in Aix-En-Provence. Street Art and Urban Crevity. *Street Art & Urban Creativity Scientific Journal* 2(1), 56-59.
- Seferian-Jenkins, M. (2017, October 23). Why Visual Art is Essential to Human Life. *The Odyssey*. Retrieved from <https://www.theodysseyonline.com/art-is-important>
- Totten, S., Sills, T., Digby, A., & Russ, P. (1991). Cooperative learning: A guide to research. New York: Garland

Διαδικτυακές Πηγές

- [Busche, L. \(2018, October 15\). *How to Make a Zine: Fonts, Graphics & Templates to Get You Started* \[blog post\]. Retrieved from https://creativemarket.com/blog/how-to-make-a-zine](https://creativemarket.com/blog/how-to-make-a-zine)
- De Haan, L. & Kore, D. (2014). *Art for Art's sake – An introduction to the use and value of Forum Theatre*. Retrieved from <http://teh.net/wp-content/uploads/2015/04/Art-for-ART-FORUM-THEATRE-Route-9.pdf>
- Definition of Democratic Culture, Retrieved from <http://fundfordemocraticculture.org/democratic-culture/>
- Definition of Human Rights, Retrieved from: <https://www.un.org/en/sections/issues-depth/human-rights/>
- Ermert, K. (2016, February 20) Migration, Integration und Musik. Retrieved from <https://integration.miz.org/migration-integration-musik-ermert>
- Essays, UK. (November 2018). Dance as a Strategy for Social Inclusion. Retrieved from <https://www.ukessays.com/dissertation/examples/education/social-inclusion.php?vref=1>
- Extremism and radicalisation leading to violence; retrived from: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/extremism-and-radicalisation-leading-to-violence>
- FEST Federation for European Storytelling. Retrieved from: <https://fest-network.eu/>
- *Guidebook - You are Welcome* - European Network for Integration of Refugees at Local Level and Combating Hate Speech. (n.d.). Retrieved from <https://youarewelcomeproject.wordpress.com/the-guidebook/>
- *Integration of Refugees and Migrants*. Brussels, Belgium: European Expert Network on Culture and Audiovisual. Retrieved from <https://migration.unu.edu/publications/reports/the-role-of-culture-and-the-arts-in-the-integration-of-refugees-and-migrants.html>
- Jugend- und Kulturprojekt e.V. (2015). *Project Summary – Urban Art Ventures*. Retrieved from https://www.jkpev.de/en/portfolio_page/urban-art-ventures/

- Katja Thoring, Roland M. Mueller THE ROLE OF ROLE-PLAY: INTANGIBLE SYSTEMS REPRESENTATIONS FOR BUSINESS INNOVATIONS. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/234066094_THE_ROLE_OF_ROLE-PLAY_INTANGIBLE_SYSTEMSREPRESENTATIONS_FOR_BUSINESS_INNOVATIONS/link/09e4150ecbff9876dc000000/download
- La Mediazione Interculturale, Retrieved from http://www.integrazionemigranti.gov.it/Attualita/Approfondimenti/approfondimento/Pagine/Mediazione/MEDIAZIONE_HOME.aspx
- Lockowandt, M. (2013). *Inclusion Through Art: An Organisational Guideline to Using the Participatory Arts with Young Refugees and Asylum Seekers*. London, United Kingdom: Royal Holloway University of London. Retrieved from <https://www.refugeesupportnetwork.org/resources/9-inclusion-through-art>
- Lord, P., Sharp, C., Lee, B., Cooper, L. and Grayson, H. (2012). *Raising the Standard of Work By, With and For Children and Young People: Research and Consultation to*
- Mind-Mapping : Retrieved from: <https://www.mindmapping.com>
- Moschou, C. (2013). *Social inclusion and theatre, the school performance as intervention for the inclusion of children with special educational needs* (Master's thesis). Retrieved from https://www.academia.edu/6363702/social_inclusion_and_theatre
- RADICALISATION AWARENESS 2018 NETWORK (RAN) Retrieved from: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-do/networks/radicalisation_awareness_network_en
- Radicalisation Definition; Retrieved from_Centre for the Prevention of Radicalization Leading to Violence (CPRLV) <https://info-radical.org/en/radicalization/definition/>
- Reinders, H. & Ehmann, F. (2018). *Freizeitangebote für Kinder mit Fluchterfahrung: Ergebnisse der wissenschaftlichen Begleitung*. Stuttgart, Germany: Baden-Württemberg Stiftung gGmbH. Retrieved from https://www.bwstiftung.de/uploads/tx_news/BWS_SchR_Kinder-mit-Fluchterfahrung_web.pdf
- The bell foundation; Retrieved from: <https://ealresources.bell-foundation.org.uk/teachers/great-ideas-collaborative-activities>
- *Training Material "Storytelling to foster cooperation and inclusion"*. (n.d.). Retrieved from https://ec.europa.eu/programmes/proxy/alfresco-webscripts/api/node/content/workspace/SpacesStore/92a984e7-4638-4402-a9dc-656811381118/IO4_StoryRegions_Training%20material.pdf
- *Understand the Principles of Quality*. Slough, United Kingdom: NFER. Retrieved from <https://www.nfer.ac.uk/publications/acyp01/acyp01.pdf>
- *What I a zine?* (2008, August 27). Retrieved from <http://artmatters.ca/wp/2008/08/what-is-a-zine/>